

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
236. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi október 15

ELŐFIZETESI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai széküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Zuhan a dinár a szerb parasztlázadás hírére

Szerbia, a forradalom küszöbén

Az ország parasztlőmege a zendülőket támogatja — Letartóztatások Horvátországban — A jugoszláv kormány nem ad jelentést a forradalom méreteiről

Belgrád, október 13.

A jugoszláv királyságot a békeszerződések teremtették meg, amikor Horvát-Szlavonorságot, Dalmáciát, Bulgária északi határvidékét Szerbiához csatolták. Nemzeti kisebbségekkel, örökké nyugtalan és lázongó elemekkel megterhelt „nemzeti állam” került ki a békekonferencia retortáiból s ennek a szörnyszülőttnek most kell megéreznie a történelmi és gazdasági konzekvenciák összes hátrányait.

Azt a tényt, hogy az államalkotó szerb őslakossággal szemben számbelileg sokkal nagyobb tömegű kisebbségi elem került a szerb királyság hatáskörébe s ezeknek elemi emberi igényeit a legtipikusabb balkáni uralom egy évtizeden keresztül elsikkasztotta, nem lehetett sem az 1929. január 5-én életbeléptetett diktatúrából, sem pedig az alkotmány látszólagos visszaállításával elleplezni.

Lehet, hogy ez a pillanat valóban elérkezett és az egységes jugoszláv királyság kereketi széthullóban vannak. Ezt még ma, a hiányos jelentésekből, megítélni nem lehet. De, hogy Jugoszlávia zordon földje komoly és aggasztó események színhelyévé változott, azt ha egyéb nem is, de a dinár áresése föltétlenül jelzi s a tőzsde, a világeseményeknek ez a híhetetlenül finomérzékű szeizmográfja, ritkán csalódott az események megítélésében.

A lakosság élrelmezi a felkelőket

Most már a jugoszláv kormány hivatalos jelentései is beismerik, hogy Horvátországban, a szlovén vidékeken és Dalmáciában erős szabadságmozgalom keletkezett, sőt annak már áldozatai is vannak. A szerb jelentések azonban igen szűkszavúak. Kerülő uton érkező hírek azonban részleteket is elárulnak és borzalmas képet festenek a szerbek kegyetlenkedéseiről, amellyel szemben a felkelők páratlan elszántsággal harcolnak.

A szerb hivatalos jelentés szerint a lázadó vidékeken operáló hadsereg 1400 csendőrből, 40 komitási osztágból, 3 zászlóalj gyalogságból, több gépfegyveres osztágból és egy ütő tüzércsapatból áll. Ennek ellenére a felkelők erős ellenállást tanúsítanak. Rasztanej erdőben nagyszámú szabadcsapat szállt szembe a szerb sorkatonasággal és több órán át tartó gépfegyvertűzeléssel visszaverte őket. A felkelők mindenütt szabályszerű hadműveleteket kezdenek és lövészárkokat ásnak. A lakosság támogatja a felkelőket és a szerb csapatoknak még ivóvizet sem hajlandó adni.

A felkelők, akiket a horvátok gusztásoknak neveznek, elcsajátították a szerbek haremókat, megtámadták a kisebb szerb osztásokat és tuszként elcipelik őket.

A horvát falvakban kegyetlenkednek a lakossággal

Újabb jelentések is megerősítik azt a hírt, hogy összefogják a lakosságot és maguk előtt hajtják, hogy a felkelők váratlan tüzelése elől fedve legyjenek. Az elkeseredett parasztság tömegesen csatlakozik a felkelőkhöz.

Belgrádi jelentés szerint a szerb hatóságok letartóztatták Bernát dr. volt képviselőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy 6 adta ki a legutóbbi forradalomra felhívó röpiratot. Ebben a manifestumban többek között az állt, hogy minden megölt horvátért tíz szerb csendőr fejének kell lehullania.

Mit ír a Daily Express

A jugoszláviai helyzet a részletekben szűkölködő jelentések ellenére is igen komoly lehet. Tekintettel arra, hogy nem egy nemzetiségi vidék elszigetelt nyugtalanságáról van szó, hanem valószínűságot szabdágharcról, amelyben az elnyomott parasztság indult rohamra a mindenható revolveres banditák csak hírhedt Somo-

gednek következtetni, hogy még a dinasztia helyzete is aggodalmakra ad okot. — Legalább is a Daily Express jelentéséből másra nem lehet következtetni. Ez a londoni lap ugyanis arról számol be, hogy Sándor szerb király a nyílt forradalomra való tekintettel már lépéseket tett arra, hogy vagyonának oroszlanrészét külföldre menekítse. Arról is beszámol az angol lap, hogy a lakosság hangulata a legsötétebb és legellenességesebb a jelenlegi államrend ellen és hogy Horvátországban és Szlavóniában már nyíltan hangoztatják, hogy jobb volt a Habsburgok uralma alatt, mint a nemzeti királyságban.

A világsajtó jelentései máris arra en-

gednek következtetni, hogy még a dinasztia helyzete is aggodalmakra ad okot. — Legalább is a Daily Express jelentéséből másra nem lehet következtetni. Ez a londoni lap ugyanis arról számol be, hogy Sándor szerb király a nyílt forradalomra való tekintettel már lépéseket tett arra, hogy vagyonának oroszlanrészét külföldre menekítse. Arról is beszámol az angol lap, hogy a lakosság hangulata a legsötétebb és legellenességesebb a jelenlegi államrend ellen és hogy Horvátországban és Szlavóniában már nyíltan hangoztatják, hogy jobb volt a Habsburgok uralma alatt, mint a nemzeti királyságban.

A jugoszláv helyzet komolyságát jelzi legjobban a tőzsde, amely az ilyen eseményekre gyorsabban és megbízhatóbban reagál, mint ahogyan a hivatalos, vagy a megcenzurált jelentések bevallják a való helyzetet, a tőzsde már jelzi, hogy Jugoszláviában aggasztó események játszódhatnak le.

A magyar nemzeti bank tegnap a dinárt a régi 10 pengős árfolyam helyett már csak 7.90—8.20 pengős árfolyamon jegyezte, de a belgrádi kifizetés még ennél is gvéngébb volt, 8.60 helyett csak 7.40

Figaró itt, Figaró ott...

A kormány hivatalos lapja kirohant a „kommunista” Manolescu ellen

Bukarest, október 13.

A napokban lezajlott brassói mérnök-kongresszuson óriási feltűnést keltett Manolescu volt miniszter, a román politikai élet legérdekesebb alakjának beszéde, amelyben azt hangoztatta, hogy a kapitalista rendszer eljutott katasztrófális korszakába és figyelmebe ajánlotta az értekezletnek, hogy szenteliének figyelmét a szovjet termelési rendszerének.

A szenzációs beszédet követő élnék lapkommentárok közül érdekesnek találjuk megemlékezni a kormány hivatalos lapja, a „Dreptatea” dühös kirohására Manolescu ellen, akit „a legújabb

kommunistának” titulál. Ráolvassa Manolescu, hogy volt már nemzetiparasztpárti, jorgista, neoliberalis, fasiszta és még sok más párt és világnézet hive, legutóbban pedig kommunista forradalmárnak csapott fel. Figaro operettalkáját játsza meg, aki mindenütt jelen van.

A Dreptatea végül jóakarattal figyelmezteti a kommunistákat, hogy ne örüljenek legújabb hívkünek, mert könnyen megeshet, hogy Manolescu holnap már a marxizmust is megtagadja.

Ezek után Manolescuból aligha lesz újból miniszter. Legalább is a nemzeti-parasztpártban.

Elfogták a Discom kétszázévezres rablóit

Hatvanezer lejt már megtalált a rendőrség, a többi pénz után nyomoznak

Torda, október hó 13.

Megirtuk, hogy néhány nappal ezelőtt a tordai Discom dohányszétesztő társaság autóját a topánfalvi országúton revolveres banditák megtámadták és kifosztották. — Zsákmányuk 200 ezer lej készpénz és körülbelül 20 ezer lej értékű bélyeg volt.

A rablótámadás tettesének kiderítése végett indított nyomozás során a rendőrség abból a feltevésből indult ki, hogy a

gyi-féle feketeautós rablóbanda most kiszabadult tagjai: Gáspár János volt adóperceptor és Thurzay Ferenc mechanikus lehettek. Ezt a két embert sikerült is elfogni Vadász Imre sofőrrel együtt.

Kihallgatásuk során aztán beallották, hogy a Discom autóját valóban ők rabolták ki. Egyik társuk jelt adott az autó közeledéséről, mire ők sziklát hengerítették az uttestre. Az autónak meg kellett állania. Hármán revolverrel kényszerítet-

ték az autó utasait arra, hogy a 220 ezer lejt érő börtönkát átadják. A sikeres rablótámadás után elmenekültek az Aranyosfolyó partján megosztózkodtak a zsákmányon, majd egy éjszakai menetelés után a Maros-völgyébe érkeztek, ahol a táskát a vízbe dobták, utjukat pedig Marosújvárnak vették. Itten Gáspár János lakásán már várta őket a rablás tervébe beavatott Lázár Ilona tordai fényképész, akinek társaságában újra megosztóztak a zsákmányon. Így mentek vissza Tordára, ahol már várták őket a rendőrök.

Vadász Imrénék sikerült megszöknie, de a rendőrök körülkerítették a szállókat és ismét elfogták. A revolveres banditák kihallgatása során a rendőrség olyan adatok birtokába jutott, hogy azok alapján Kiss Gyula, Bakó Károly és Váradi Gyula betörőket is letartóztatta. Ezek is összekötöttesben állottak a haidani feketeautós banditákkal.

A vizsgálat során tartott házkutatások alkalmával a Discom tisztviselőitől elrabolt 200 ezer lejből 60 ezret már megtaláltak s remélik, hogy a hiányzó összeg egy részét is, még sikerül megmenteni.

A letartóztatott banditákat és betörőket már át is adták a tordai ügyészségnek.

Megkegyelmezett a csendőrgyilkos Váradi Imrénék a magyar kormányzó

Miskolc, október 13

A statárium megszüntetése után megmenekült az akasztófától Váradi Imre is, akit tudvalevőleg csendőrgyilkossággal ítélték nemrég halálra. A kormányzó tegnap megkegyelmezett a halálraítélteknek s így megkezdte életfogytiglani büntetésének kitöltését.

Einstein angol állam-polgár lesz

London, október 14.

A relativitás elméletének világhírű megalkotója, Einstein, aki két tudós kollégájával Remarque-kal és Emil Ludwiggal elhagyta Németországot és Zürichben telepedett le, most Zürichet is elhagyni készül. Mint Princetownból jelentik, az ottani matematikai intézet felajánlotta az intézet vezető állását az ősz tudósak, aki állítólag el is fogadta. Így tehát Einstein korunk egyik legnagyobb elméje rövidesen az angliai városka állandó lakója lesz.

Leszállította a magyar kormány a kamatlábat

Budapest, október 13.

Megirta a B. L., hogy Gömbös miniszterelnök tervbe vette a bank kamatláb lecsökkentését. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa szerdán tartott ülésében elhatározta, hogy a jegybank kamatlábát az eddigi 5 százalékról 4 és félre, a bíróság perelhető kamatlábát pedig az eddigi 8 és fél százalékról 8-ra szállítja le. A lecsökkentés csak jövő kedden lép életbe. Beavattottak szerint további lecsökkentésekről is van szó.

Parlamenti finálé munkanélküli tüntetéssel

A honatyáknak is a napidij és nem a törvénygyártás a fontos

Bukarest, október 13.

Szenátus. Utolsó ülés. A sok szavazástól és unalmas ásitástól kifáradt agg-honatyák felsőhajtanak.

Végre vége a sok konverzió, meg mi egymásnak. Most már mehetnek haza, a családjukhoz, meg a haza iránti kötelességtudásból elhanyagolt magángazdaságukhoz.

Mert bizony sokan közülük csalódtak. Ráfizettek az üzletre. Félvagyonukat fektették belé a választásba és alig tudták kivágni az önköltségeket.

De mindez most nem fontos. A fő, hogy hazamennek.

...Izgató hangulat. Mint a gyárban, ha kitöltik szombatot este a zárórát. A munkások egykedvűen, minden érdeklődés nélkül végezik sablonos munkájukat.

A törvénygyártó szakképzett és dilettáns robotosai is csalódtak. Ofelsége, a király zárási átiratát várták és ime az elnök még néhány tucat féligfaragott törvényt nyom a csiszológépről. Szavazni kell. Meg még egy pár interpellációt végighallgatni.

Két gyerekesen öreg szenátor interpellációt olvas fel. Lehurrogják:

— Vigye az ördögbe. Most jutoit eszébe, untatni bennünket. Hagyja karácsonyra.

— De, ez sürgős ügy!
— Nem számít. Bennünket egysem érdekel.

A makacs interpellátor fülsiketítő zajban ledarálja választóinak panaszait.

Közben a terem ürül. Felháborodás.

Csak e hónap végéig akarják kiadni a fizetéseket. És nem november 15-ig. Amikor kezdődik az új ülésszak. És talán a napidij-hátralékokat sem fizetik ki egészen. Csak akinek jut.

Megrohanják a pénztárt.
— Csak sorra uraim! Uraim, csak egymás után!

És a méltóságteljes öreg urak szépen engedelmesen sorba állanak. Akár a munkanélküliek az ingyenes levesosztásnál...

Az utcáról hangos ordítás hatol be az ablakon.

— Kenyeret!
— Munkát!
— Munkanélküli segélyt!
Aztán szótárgolva. Ritmikusan:
— A...ka...runk... ke...nyeret... A...ka...runk...ke...nye...ret.

Egy pillanat alatt mindenki kint van az erkélyen Lent rongyos tömeg hömpölyög.

Vagy kétszázan. Munkanélküliek. Munkások és hivatalnokok. Törvény által biztosított munkanélküli segélyt követelnek.

Az elnök bent idegesen veri a kalapácsot. A háznyagok és a szolgák erővel behúzzák a honatyákat az erkélyről.

— Szenátor urak, tessék a pénztárhoz menni!

És az erkély tényleg ürül. De a tárgyalóterem ígysem telik meg. Annál inkább a pénztár. Újból sorba állanak. Tolakodnak az első helyekért. Ilát ha az utolsóknak nem jut!

Lent a tömeg zug, morog. Megtámadják a villamosokat. Dörömbölni kezdik a szenátus kapuit.

Forradalmi szavak hangzanak fel:
— Le a polgári terrorral!
— Le a kapitalista kizsákmányolással!
— Le a militarista költségvetéssel!

De előkerül néhány műmunkanélküli. Elegánsan felöltözve, jól táptákozva.

Csitítani kezdik a lázongókat:

— Elvtársak! Csend, rend és fegyelen.

Csak úgy lehet valamit elérni.

— Nem azért jöttünk, hogy utcai tüntetést rendezzünk, hanem, hogy elkísérjük a küldöttséget.

...Bent megszüntették a fizetéseket.

— Uraim, először menjenek szavazni!

— Megszavazta ezt a törvényt?

— Még nem!

— Na, addig egy vasat sem.

...Lent kinyitják a kapukat a küldöttség számára.

Tolakodás. Néhány rongyos munkás előtér.

— Mi vagyunk az érdekeltek. Velünk álljanak szóba.

A szolgák és rendőrspektörök visszanyomják őket.

— Hol a hivatalos küldöttség?

— Itt vagyunk, kérem alássan.

— Parancsoljanak befáradni.

A kapu újból becsukódik.

Kint tovább hangzik a moraj és az ordítás.

Bent szorgalmas szavazás. És engedelmes várakozás. Hogy a népjóléti miniszter ur szóba álljon a küldöttséggel.

A nagy falitükrében igazítják nyakendőjüket. És várnak. A miniszterre. ...Az ülésnek vége. A miniszterelnök

megköszönte a szenátus farszto munkáját és elbucszott tőlük.

Az épület hamar kiürül. Már oltják a villanyt. A küldöttségen idegesség vesz erőt. Az ilyen körökben már otthonos Mirescu hátrahagyott kezével sétálva, csak úgy félvállról kérdezi a háznagyot:

— Hol a miniszter ur?

— Rögtön jön.

Megjelenik egy őszhajú ur. Nem a miniszter, hanem csak a szenátus elnöke.

— Mit óhajtanak?

— A munkanélküliek kéri, hogy a szenátus is szavazza meg a városi munkanélküliek segély-törvényét. Annál is inkább, mert az már keresztül ment a kamrában.

— Nem lehet. Késő. A mai ülés az utolsó volt.

A forradalom felfalja az embereit

Kizárták az orosz kommunista pártból Zinovjevet és Kamenyevet

Moszkva, október 13.

Az orosz kommunistapárt végrehajtóbizottsága tegnap tartott ülésén kizárta a párt egykori 20 vezetőjét, köztük Zinovjevet és Kamenyevet is, akik ellen az volt a vád, hogy elveikkel és magatartásukkal az ellenforradalom malmára hajtják a vizet. A kizárt párttagok ugyanis titkos pártellenes szervezkedést folytattak, amely mindinkább kapitalisztikus jellegű volt.

Zinovjev és Kamenyev bár az 1917-es forradalom idejében meglehetősen megalkuvó magatartást tanúsítottak, később Lenin életében is jelentős szerepük volt. Kamenyev éveken keresztül elnöke volt a moszkvai szovjetnek, míg Zinovjev előbb a leningrádi szovjet élén állott, majd el-

— Akkor legalább a jövő ülésszakon.
— Önök értelmes emberek. Nem szoktunk lehetetlen dolgokat követelni... A törvény nagy ellenszenvet keltett ipar és kereskedelmi körökben. A szenátusban sok képviselője van az ipar és kereskedelmi kamarának... Nehezen hiszem, hogy sikerülne.

— Hát elhiszük... De, elnök ur, valamit kell csinálni! A munkanélküliség nálunk is mindig aggasztóbb méreteket ölt... Ha karácsonyig legalább valamivel nem segítenek rajtuk, nem tudjuk mi történik... Könnyen baj lesz... Nem vállalhatunk felelősséget.

— Megértem magukat. Igazuk van. Még holnap beszélék a miniszter urral. Valami megoldást csak találunk. De ma, de most, nem!

— Köszönjük. Akkor holnap fel megyünk mi is a minisztériumba.

— Rendben van. Jó éjszakát!

Az utca már csendes. A tüntetők szétszóródtak. Az egyik vezető biztosította őket, hogy a küldöttség mindent elintézett.

Huszár Emil

Huszsázalékos fedezetű pénz lesz ezentúl a schilling

Bécs, október 13.

A Osztrák Nemzeti Bank ma tartott igazgatótanácsi ülésén elhatározta, hogy az alapszabályokban előírt aranyfedezetet husz százalékra leszálítja. Egyben elhatározta azt is, hogy osztalékot csak abban az esetben fog aranyban kifizetni, ha az alapszabály határozatai szerint más módon kifizetés nem lehetséges.

Szegény város — gazdag polgármester

Nagyvárad csak a polgármester aláírásával kapja meg a 15 millió kölcsönt

Nagyvárad október 13.

Mint ismeretes, Nagyvárad városa, a 30 millió kölcsön meghiusulása után, látva a helyzet reménytelenségét, máfelé orientálódott. Tárgyalásokba kezdett az aradi Viktória bankkal, de most már csak egy 15 millió kölcsön felvételéről. A Viktória bank bele is ment volna a köl-

csőbe, de csak abban az esetben, ha azt három havonként törlesztik s a váltókat maga Egy polgármester is aláírja. A polgármester azonban kategorikusan megtagadta azt s így a tárgyalások egyelőre megszakadtak. S hogy folytatódna-e majd, az attól függ, meddig bírja még Nagyvárad az egykor legvirágzóbb erdélyi város, a haláltáncot.

Amíg az öreg tanító nyugdíjáért menti

100 ezer lej értékű ékszert és más egyebet lopott el egy cigánykaraván

Strehaia, október 13.

Vakmerő lopás történt Cărceni községben. Gherghinescu nyugalmazott tanító családjával együtt a kis község főutcáján lakik. Szerdán reggel a tanító Strehaiba ment, ahol törvényszéki tárgyalása volt. Otthon csak felesége és egy öreg cseléd maradtak. Dél tájban a községen keresztül haladt egy negyventagú cigánykaraván, amelynek vezetője Chirita Trifu és Chicui hírhedt rablók voltak. Ezek ugy látszik, tudomást szereztek arról, hogy Gherghinescu tanítónak van egy kis vagyonkaja. Ebéd időben beállítottak a lakásra és enni kértek. Míg a karaván egy része evett, néhányan észrevétlenül besurrantak a szobákba és onnan 21.000 lej készpénzt, 15 Napoleon-aranyat, egy drá-

gakövekkel kirakott többszáz éves arany csatort és néhány régi ezüstpénzt vittek el. A lopott holmik értéke 100 ezer lejre rug.

Amikor Gherghinescu hazatért és tudomást szerzett a dologról, azonnal értesítette a csendőrséget, amelynek sikerült a tolvaj cigányokat az országúton elfogni. A lopott holmik egy részét megtalálták náluk, egy részével azonban már három cigány megszökött.

A legérdekesebb, hogy miután a csendőrség a lopott holmikat visszaadta a tanítónak, a cigányokat szelnek eresztette. Így Gherghinescu kénytelen volt Strehaiba menni és ott az ügyészségen megtette a feljelentést nemcsak a tolvajok, de a cărceni csendőrség ellen is.

A paradicsom

Csiperkéné: Lajos, hol a pénz a paradicsomra?

Csiperke: Mire, fiacskám?

Csiperkéné: Nem értesz magyarul? Paradicsomra. Remélem, tudod mi az? Az a piros fövelék, ami hazánkban olyan közkedvelt...

Csiperke: Én például utálom...

Csiperkéné: Ezzel nálad el van intézve minden. Mi imádjuk a paradicsomot... Pont te utárod... Mit nem utálsz te? Pláne, ha valamire pénzt kell adni.

Csiperke: A paradicsomot ingyen is utálom... Mint vendég... Banketten is... A paradicsomot érdek nélkül utálom... És erre adjak pénzt?

Csiperkéné: Mondd, ki vagy te? Egyedül vagy te ebben a családban? Megmutatom, hogy itt lesz paradicsom. Először is én szeretem. Másodszor a gyerekeknek fontos. Harmadszor olcsó. Negyedszer — mit magyarázok...

Csiperke: Maradjunk a harmadszornál. Mi az az olcsó?

Csiperkéné: Veszek negyven kiló paradicsomot. Nem negyvenet: ötvenet! Vagy vegyek nyolcvanot? Mondjuk, legyen ke-rek száz...

Csiperke: Vendéglőt akarsz nyitni?

Csiperkéné: Nem, de a családomra gondolkodok. Mit törödsz te a családdal? Nyugodtan elmégyesz majd kávéházba, ha nem lesz itthon egy üveg paradicsom sem... (fenyegetően): De lesz!!

Csiperke: Az én életem ugys paradicsom... Paradicsom, oh!

Csiperkéné: Száz kiló paradicsom... Négy lejjel, annyi mint 400 lej. Az embernek, aki hazahozza, 30 lej. Holyagpapir 90 lej, spárga 60 lej, összesen 180 lej.

Csiperke: Szóval 580 lej.

Csiperkéné: Ohó... Na és az üvegek?

Csiperke: Micsoda üvegek? Most mentél te férjhez, hogy nincs üveged?

Csiperkéné: Én nem. De a varrónóm leánya, az most ment férjhez... Neki adtam az üvegeket...

Csiperke: Miért?! (ordít): Mi vagy te, milliomos vagy?

Csiperkéné: Nem te magyaráztad folyton, hogy a spájz olyan, mint a patika? Kis üveg. Nagy üveg. Fehér üveg. Zöld üveg... Az egy patika? Most csupa fehér üveget akarok. Szepet és egyformát...

Csiperke: Ne rendeljek a muránói üvegyárból?

Csiperkéné: Te csak ne rendelj semmit! Az nem a te kötelességed! A te kötelességed a pénzt ideadni. Kilencszáz lejből kifutja minden.

Csiperke (megdöbbenve): 900?

Csiperkéné: Ne beszélj annyit... Add de azt az ezer lejt.

Csiperke: 900-at mondtál az előbb. Nem adok többet egy fillérrel sem. (Adja a pénzt): Itt van...

Csiperkéné: Még harminc lej kell. Cimkékre...

Csiperke: Cimkékre?

Csiperkéné: Miért teteted magad olyan butának? Igenis, cimkékre... Még nem láttál befőttes üveget cimkével? Amire rá van írva, hogy mi van az üvegben?... Hogy össze ne cserélje az ember...

Csiperke: Fehér üvegben nem látod, hogy paradicsom van benne. (Lemon-dóan): Nesze, itt a harminc lej cimkékre... (veszi a kalapját): Két órára legyen ebéd...

Csiperkéné: Menj inkább ma vendéglőbe... Tudod, a befőzés miatt... És ugys paradicsom lesz ebédre. Azt pedig te utá-lod...

G. W. Pabst híres rendező leg-hatásosabb filmvetítése

„KAMERADSCHAFT“

a brassói

Astra (Apolló) Mozgóban
október 14-én.

Ha a megneptámadási szerződésen mélyreható változtatások nem lesznek

Románia a Kellog-paktumon áll

Titulescu — Madgearu, Mihalache és Lugosanu kíséretében pénteken érkezik Bukarestbe — A kormány alig várja már, hogy tul legyen a találkozón

Bukarest, október 15.

A Párisból érkező jelentések változatlanul hangsúlyozzák, hogy Herriot és Titulescu között teljes egyetértés jött létre a román-orosz megneptámadási szerződés ügyében. Természetesen lát-szik, hogy Titulescu „megterése” a francia és román hivatalos álláspontnak a győzelmét jelenti, vagyis a közvetlen tárgyalások rövidesen — némely hírek szerint október 17-én — újra kezdődnek.

A „Le Journal” szerint a megállapodás lényege az, hogy Románia és szövetségesei kölcsönösen szabadkezet engednek egymásnak a szovjettel szemben. Franciaország nem kényszeríti Romániát, hogy a szovjettel megkösse a szerződést, viszont Románia nem emel kifogást a francia-orosz és lengyel-orosz megállapodás ellen. A lap hozzá Titulescu újabb nyilatkozatát is, amelyben a londoni követ ismét a régi nótát fűjja, hogy Románia másként áll a szovjettel szemben, mint Franciaország vagy Lengyelország.

Valószínű azonban, hogy a „Le Journal” valamint a többi jobboldali vagy háboruspárti lapok tendenciózusan adnak más beállítást a dolgoknak. Bukaresti kormánykörök is változatlanul ismételik, hogy Vajda ismert álláspontja az orosz kérdésben győzött. De hogy milyen bizonytalanság uralkodik ennek ellenére is Bukarestben, azt érdekesen illusztrálja az alábbi eset:

Bukarestbe megtelefontáltak, hogy Titulescut, elutazásakor Herriot kikísérte a pálvauvarra s a peronon is tárgyaltak. A megbeszélés izgatott gesztusokkal fejeződött be. Ezeknek az izgatott kézmozdulatoknak történelmi jelentőséget tulajdonítanak Bukarestben s azt hiszik, hogy Herriot és Titulescu között még az utolsó percben sem tisztázódott teljesen a helyzet.

Nehezen hihetjük el azonban, hogy Titulescu ennyire tartani tudja magát hatalmas szövetségeseinek miniszterelnökével szemben. Különösen most, mikor a külföldi kötelezettségek enyhítésénél annyira függünk a franciák jóindulatától, aligha kapálózhatunk Herriot hűségével.

Különben Titulescu párisi tartózkodása alatt odaérkezett Cadere varsói román követ is és részletesen informálta a külügyminisztert Litvinovval folytatott tárgyalásairól. Most már Titulescunak módjában áll továbbvinni ezeket a tárgyalásokat a szovjetdelegátusokkal — amelyek ellen pár napja még olyan élesen tiltakozott!

Vajda a királynál

Vajda tegnap újabb hosszú kihallgatáson jelent meg a királynál. Ismét főleg a Titulescu ügyről esett szó. A kihallgatásról nem adtak ki jelentést. Beavatott körök csak annyit jelentettek ki, hogy „a kormány helyzete szilárd”. Érdekes, hogy ma Duca is audiencián jelenik meg.

Ujabb hír szerint Titulescu Londontól Bukarestig vezető útján igen sok nyilatkozatot szórt el. Interjút adott Párisban a „Republique” munkatársának is, kijelentve, hogy a megneptámadási szerződésen mélyreható változtatásokat kell eszközölni, különben Románia megmarad a Kellog-paktum mellett.

Bukarestben a kormánykörök kellemtelenül nem tulságosan lovalis és tartózkodó nyilatkozatainak lohatagával és napról-napra „illetékes helyről” származó információkkal, tömik a sajtót. Azt mondják, hogy Titulescu párisi nyilatkozatai is magánjellegűek, a kormány szilárdan kitart a megneptámadási szerződés mellett és Titulescunak is be kell

adnia a derekát.

Mindeközben Titulescu utban van Bukarest felé, ahova pénteken Mihalacheval, Madgearuval és Lugosanuval együtt érkezik meg.

Valószínű, hogy az igazi válság csak ekkor kezdődik meg, ha csak nehéz munkával el nem fojtják idejében a kirobbanni készülő ellentéteket. A helyzet erő-

A konverzió — gyakorlati alkalmazása

Megverték egy dévai kereskedőt, mert hónapokkal ezelőtt elvitt árujának ellenértékét kérte

Déva, október 13.

A konverziós mag — ha a jelek nem csalnak, — olyan gyümölcsöt fog teremni, amely nemcsak fanyar szájizet ad, hanem kivétel nélkül minden hitelezőt megfalszt. Alábbi épületes jelenet tesz erről tanubizonyságot.

Simon Béla, dévai főtéti kereskedő üzletéből ezelőtt három hónappal két gyermek furdódresszt vitt el özv. Breier Arthurné, hogy otthon megpróbálja gyermekeit és ha megfelelnek, a 150 lejti kitevő vételárát beküldi az üzletbe.

Hogy a dresszek megfeleltek-e avagy se, ezt Simon Béla kereskedő nem tudja, ellenben azt tudja, hogy mai napig se árat, se pénzt nem kapott. S mert az időközben lezajlott három hónap alatt mintegy harminc esetben eredménytelenül kíséreltezt személynete után a vételár behajtásával, folyó hó 11-én levélben szolította fel özv. Breiernét, hogy a próba ci-

sen komplikálódik a kormánypárti kebelében uralkodó viszályokkal. Páratlanul érdekes és jellemző Maniu Gyulára, hogy éppen ezekben a bizonytalan napokban kapta magát és visszautazott ismét badacsonyi kuriájába. Mintha ezt üzenete volna „Üssétek nélkülüm egymást.” Barátainak még azt se mondta meg, hogy mikor tér vissza Bukarestbe.

mén elvitt s megtartott árunak ellenértékét fizesse meg.

A feleletet erre a mai esti órákban, a kereskedő főtéti üzlethelyiségében leadott pofonok voltak, amiket özv. Breierné bátyja, Rafael József közismert dévai akrobata fizetett. Ugyanis megjelent előbb az üzlethelyiségben az adós urnó és azon kérdést intézte a kereskedőhöz, hogy írta-e a levelet s mit szol hozzá, ha erre két pofonnal felel. A kereskedő naivan azt felelte, a két pofonra ő négyvel fog felelni, mire az urnó társaságában levő nő kiszaladt az utcára és segítségül hívta Rafael Józsefet, aki mindenesetesen szökváltás nélkül nekiesett Simon Bélának és olyan súlyos pofonokat mért le, hogy a kereskedő esteben pultot és minden rajta levő árut feldöntött.

A csunya botránynak sokan voltak szemtanúi és folytatása a bíróságnál lesz, mert a kereskedő elszendvedt sérüléseiről orvosi látletet vétetett fel.

A székelyföldi adófronton

Bakancs és nadrágvaluta járja

Ha a székelynek pénze nincs — egyebe se legyen

Csikszereda, október 13.

A székelyföldi adóvégrehajtók tulkapásairól már igen sokszor beszámoltunk. — Azonban falrahányt borsó marad minden székelynek, mert az illetékes hatóságok vagy nem akarnak, vagy — bizalmas rendelkezés sulya alatt — nem is tudnak segíteni az adóterror brutális kilengésein.

Legújabbán már a lezárt lakások sem mentesülnek az adóvégrehajtó látogatása elől. Csikmadarason történt, hogy Lukács adóvégrehajtó behatolt Antal Ádám gazdálkodó házába, amíg a háziak künn a mezőn dolgoztak. Amikor aztán hazajöttek, kétségbeesve vették észre, hogy a hámozat valaki elvitte. Ádám azt hitte, hogy tolvaj járt a portáján s izgatottan szaladt a község házára, hogy megtegye a feljelentést. Itt aztán megnyugtatták, hogy nem tolvaj járt nála, hanem csak az adóvégrehajtó, aki el is hozta a házmáját zálogba s csak akkor adják vissza, ha 600 lej adóhátralékát lefizeti. Ádám megrakott egy szekeret deszkával, bevitte Braszóba s eladta, a pénzzel pedig boldogan sietett haza. De most már azt mondták neki, hogy nem elég a 600 lej, ki kell fizetnie egész évi adóját is, különben a hámozott-

marad.

A hám egyelőre ott is maradt a község házán, mert Antal Ádám elég jómódú ember, csak éppen pénzt nem kap sehonnán s nem válthatja ki a lószerszámot, amit az adóvégrehajtónak a törvények szerint nem is lett volna joga lefoglalnia.

Nadrág és bakancs, mint adóvaluta.

Október negyedikén nagyvásár volt Székelyudvarhelyen s ott a csikszeredai és csiki iparosokat igen kellemetlen meglepetés érte. Megjelentek a székelyudvarhelyi adóhivatal tisztviselői is a vásáron és a vásárosoktól 100—200 lej forgalmi adót követeltek. Az iparosok természetesen tiltakoztak a különös adónem ellen, amit eddig soha nem kellett fizetniök. Az adóvégrehajtók azonban nem jöttek zavarba, hanem a szabóknál egy-egy nadrágot, a csizmadiáknál egy-egy pár bakancsot akasztottak le.

Az érdekelt kisiparosok panasza mentek a pénzügyigazgatósághoz, de eddig nem szolgáltattak nekik igazságot. Így aztán azt a határozatot hozták, hogy addig nem mennek vásárra, amíg egyetlen nevójük az adóhivatali végrehajtó lesz.

Pillanatfelvétel a civilizált Szaharáról

Kairó, október 13.

Ellentétben a köztudattal, a Szahara nem csupa homoksivatag, amely a viharban a legenda szerint elnyeli az embereket. A Szahara nem is teljesen egyhangú, egyforma vidék, éppen ellenkezőleg, rendkívül változatos. Találhatunk benne hatalmas hegyláncokat, széles völgyeket, amelyeknek akárhányszor pazar növényzete van, gyönyörű oázisokat. Észak-Szaharában sok a falu, amelyeknek lakói két határozottan elválasztott kasztba tartoznak: az egyik a seurfá, a vallásos nemesség, amely csaknem tétlenül él a napfényben ábóll, amit a kertje hoz, a másik a harratin, amely nége-rekből és arabokból áll és a durva munkát végzi. Ez a két kaszt a legjobb egyetértésben él a hagyományok szellemében. Figyeltél In Salahig, több mint hétszáz kilométeres vonalon egyik oázis a másikat követi. A Szahara,

mint a sivatag, pusztaság jelképe, csak a hatalmas terület egyes vidékeire vonatkozik. A tripoliszi határ közelében a tuaregek földjén szintén igen festői vidék terül el. Csupa kis tó, amelyben halak és krokodilusok élnek. A dús legelőkön tarka összevisszaságban terék és gazellák legelnek. A Tazezrufti igazi sivatag, de ha átkelt rajta az ember, eljut a káprázatos szudáni völgyekbe, amely már tipikus trópusi vidék.

Azután a Niger következik, ez a hatalmas folyam, amely pusztaságok közepette hömpölyög. De ha az utas az Atlanti-óceán felé veszi az útját, csodálatos látványban van része. A kép, amely a köztudatban a Szaharáról él, mindenesetre hamis.

Először két francia, Haard és Dubreuil vállalkozott arra, hogy automobilon átszeli a Szaharát. De a két vakmerő sportembernek sok

követője akadt; ma már majdnem hétköznapi dolog a Szaharába utazni. Rendszeres autójáratok vannak, amelyek csaknem menetrend-szerű pontossággal indulnak és érkeznek. Ezek azzal az eredménnyel jártak, hogy felismerték a Szahara óriási jelentőségét az afrikai közlekedésben. Valamikor egyszerű akadálynak tartották, de ujabban rájöttek, hogy természetes összekötő kapocs az európai nagyvárosok és Dél-Afrika, Madagascár és az Indiai-óceán szigetei között. Ennek a hatalmas ternek az eszköze az automobil.

Már évekkel ezelőtt megkezdtek a nagy autótutak építését a legkülönbözőbb vonalakon. Jelenleg négy kiünő ut közeledik a befejezéshez. Természetesen a Szaharát átmenő vasutnak is még mindig sok híve van, hiszen a vasut terve legalább ötven esztendő. Az utóbbiak azt hitték, az autótutak építése egy csapásra véget vet a vasut tervének. A valóság az, hogy a kettő igen jól összefér egymással. Annyi azonban kétségtelen, hogy a szaharai vasutnak nemcsak az automobil a veszélyes vetélytársa, hanem a repülőgép is.

Először 1920-ban repültek át a Szaharát; a hőstett Vuillemin ezredes műve. Utána Laperirne tábornok kockáztatta meg az átkelési, de benzinje a sivatag közepén elfogyott, a hirtelen leszállás közben megsebesült és már közel volt ahhoz, hogy étlen-szomjan elpusztuljon, amikor szerencsére egy katonai osztag megmentette. A hősi kísérletének meg is lett az eredménye, hogy jövő télen óriási arányú körrepülést rendeznek turisták számára, nem kevesebb, mint száz repülőgéppel. Ez lesz az első eset, hogy úgyszólván minden fáradság nélkül a modern civilizáció teljes kényelmével megismerkedhetik az európai turista Gao és Timbukta titkaival.

A Szaharával régebben, ősidők óta is működött valami kezdetleges dróttalan távíró; az utasok nem győztek csodálkozni, hogy a sivatagban, ahol hétszámra nem lehetett találni embert, milyen bámulatos gyorsasággal terjedtek el a hírek. A dobszó messze elhallatszott, a dobosoknak megvolt a maguk ábécéje, a híreket pillanatok alatt továbbították. De bizonyos, hogy a küldönc és póstás szerepe élevesztéyes volt. Rengeteg ember pusztult el szomjan a sívó homokban. A rádió mindezt egy csapásra megszüntette. A Szahara ilyenformán mitológikus sivatagból bevonul a nyugati civilizációba.

Szombaton temetik el Klebelsberg Kunót

Budapest, október 13.

Klebelsberg Kunó grófnak, a volt Bethlen-kormány kultuszminiszterének holttestét egyelőre Pesten helyezték ideiglenesen ravatalra. A magyar kormány Klebelsberget a nemzet halottjának tekintti s temetésén hivatalosan is képviselteti magát. A temetés egyébként csak szombaton lesz, de Klebelsbergert nem a magyar fővárosban; hanem Szegeden helyezik örök nyugalomra. A temetési gyászistentiszteletet a szegedi Fogadalmitemplomban tartják, abban a templomban amelyet Klebelsberg építtetett. A temetés napján azokban az iskolákban, amelyeket Klebelsberg alapított — gyászszünet lesz.

Helybenhagyta a brassói tábla a holtvénnyel sikkasztó jegyző büntetését

Brassó, október 13.

Annak idején részletesen beszámolt a B. L. arról a törvénszéki tárgyalásról, amelynek főszereplője Horváth György holtvénnyel jegyző volt. Horváth Györgyöt azzal vádolták, hogy különböző lakosoktól sőt a holtvénnyel bankolt is nagymennyiségű pénzt sikkasztott el.

Horváthot a törvénszék sikkasztás és okirathamisítás miatt 7 hónapi börtönbüntetésre ítélte, amit ugy az ügyész, mint Soarec dr. a vádlott jegyző védője megfellebbeztek.

A brassói tábla mai tárgyalásán Horváth semmivel sem tudta igazolni a törvénszék előtt megtett védekezését, a mely szerint a pénzt tényleg prefektusoknak és állami tisztviselőknek adta volna protekció végett. Tekintve, hogy Cincinat Pavelescu ügyész azzal az indoklással, hogy a vádlottnak nagyszámú családja van, amely a családfő nélkül éhezni kénytelen, nem kért nagyobb büntetést, hanem elégnék találta a törvénszék ítéletét.

Soarec dr. védőbeszéde után a tábla helybenhagyta az elsőfoku bíróság ítéletét.

— Elhásadosátnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését, és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz-kúra nagyon szp eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

B. L. 3 OLDAL

EGY TECHNIKAI CSODA

G. W. PABST

Főszereplő

Fritz Kampers

október 14-én az

Astra-Apollóban

OKTÓBER 13.

Az angol kapitalistákat súlyos csalódás érte a békeszerződések által teremtetett helyzet folytán

Tünezésben Genf őszi szezonja. A nagy luxushotelek pompázatos termeiben andalító zene folyik, a delegátusok egy része hazaszállingózóban van, mások meg mintha már túltették volna magukat a hivatalos eseményeken. Legelőször a szerelmes Aga Khán utazott el, aki fiatal feleségét ment felkeresni a francia honba. Egy másik fiatal szerelmes jelenség, *Mistiguette*, ma délután külön intim revü keretében szórakoztatta a delegátusokat — persze jövestü boyaitól körülveve.

A NÉPSZÖVETSÉG ÉGISZÉ ALATT KÖTÖTT KÖLCSÖNÖK VÉDŐJE

Arra a kérdésre, vajon az utódállamokhoz került magyar nemzet fogja-e rövidesen érezni, amit ezek az urak itt kifabrikáltak, nem tudnék egy optimista igennel felelni, bár el kell ismerni, hogy a kisebbségi bizottságban kísérletek folynak az úgynevezett *panasztevő eljárások* hatályosabbá, élénkebbé tételére. De mi ez ahhoz képest, amikor a locarnói egyezmény egyetlen életbenlévő aláírója, *Sir Austen Chamberlain*, a világsajtó nyolcvan, vagy kilencven illusztris képviselője előtt nyíltan beismeri, hogy:

— *Angliát súlyos csalódások érték a békeszerződés által teremtetett helyzet folytán. Az angol nagytőke a saját bőrére tapasztalta, hogy Közép-Európa államait olyan helyzetbe sodorták, amelyben, amelyből amazok jóideig nem fogják tudni kiverekedni magukat.*

Igaz, amint ez a hetvenéves monoklis dzsentimen előttünk ül, nem a világrengető birodalom külügyének teljhatalmu irányítója főbbé, hanem

a Népszövetség égisze alatt kötött kölcsönök konzorciumának elnöke,

aki azzal a titkos és nem tulságosan rokonszenves misszióval érkezett Genf-be, hogy erőlyesen működésbe hozza a *hitelcsapart* és a dunai országokból tüzzel-vassal kipréselt befagyott angol kölcsönök tőkét és kamatait.

Kicsoda tulajdonképpen ennek a híres névnek a viselője?

Sir Austen Chamberlain az angol politikai pályafutások minden skáláját végigjárta. Fényes karrierjét az admirális hivatalban kezdte és mikor az angol király első ízben miniszterre nevezte ki, még nem töltötte be harmincadik életévét. A századforduló a kincstári minisztérium élén találja s a háboru elején indiai államtitkár, élénk alakja lesz a háborus minisztériumoknak, majd 1924-ben a Foreign Office élére jut.

Mai sajtófogadtatásán előadta, hogy mint az angol nagytőke érdekeinek védője jelent meg a Nemzetek Szövetsége előtt és a különböző (szám szerint hat) jelenleg tökéletesen elvesztett hitt angol fontkölesönökből menteni szeretné azt, ami még menthető. Szavaiából a legnagyobb mértékben kitetszik, milyen kevés megértést tanúsítottak ezideig a hitelező csoportok Magyarország és a többi adós államok pénzügyi nehézségeivel szemben.

A fogadtatás után alkalmam volt külön is beszélgetni Chamberlain-nal.

— Összintén szólva — mondja előttem Chamberlain, — az angol kapitalisták növekvő pesszimizmussal és kiábrándulással nézik a közép-európai eseményeket és ezért megérthető, ha minden eszközt megragadnak, csak hogy pénzüket visszakapják.

— Tudja-e Kegyelmes Uram, hogy a magyar gazdasági élet számára ma *uzsora kölcsön* jelent annak az adósságnak a törlesztése, amely akkoriban talán hathatós segítség lehetett Magyarországnak pénzügyi egyensúlyának helyreállítására?

— Egész meggyőződésem az, hogy Magyarországon komolyan dolgoznak az emberek és a pénzt is a valuta megerősítésére és építkezésekre fordították, nem pedig fényűzésekre, vagy túlzott méretű költségekre. Viszont lássa be úgy, hogy a tulsó oldalon minden aggodalmával ott van az angol nagytőke, amely ugyancsak megérezte a 80 millió, kölcsönképpen kiadott fontst-rlingnek egy-szersmindenkorra való elvesztését.

Azt is megjegyzi, hogy a kamatok le-szállítására is nyitva van a lehetőség.

A LOCARNÓI NAGY NAP

— Milyen érzéssel jött először Genf-be? Azután emlékeire telődik a beszélgetés.

— Kérdezem a locarnói egyezmény egyik megteremtőjétől.

Chamberlain leveszi a monokliját.

— Eleinte minden szándékom csak az volt: bebizonyítani, hogy a konzervatív-párti kormány is tud egy munkálkodni a nemzetek kiengesztelődéséért, mint liberális, vagy munkáspárti ellenfeleink.

— És aztán?

— Ugy látszik, a monoklim fénye hódíthatott, — kacag most már Chamberlain jóízűen — mert más nagyhatalom államférfiit is idevonzotta a Népszövetség...

— A magyar közvéleményt bizonyára

Stresemann kedvéért sört ittunk...

— Finom, őszi hangulatu időben szálltunk fel a yachtra — meséli most már közvetlenül Sir Austen Chamberlain a locarnói epizódot. — Emlékszem, Stresemann kedvéért sört ittunk, sütött a nap és ettől nemcsak a jó Stresemann hará-tom, hanem Briand, sőt még én is jókedvre hangolódtunk. Igaz, tenni is akartunk már valamit, hogy Európa kibujhasson végre abból a zsákutcából, amelybe a háboru óta került. Azt hiszem, két és félóra

érdekelne, — folytatam ezután — hogy melyik volt pályájának legérdekesebb napja?

— Hogy melyik volt a legérdekesebb? Hát erre nehéz volna felelni. De egyik legmaradandóbb élményem bizonyára a locarnói yachtkirándulás volt Briand és Stresemannal.

— Rossz, nyomasztó hangulat ült meg akkoriban Európát — meséli. Éreztük, hogy a bizalmatlanságnak abban az atmoszférájában, amely a háboru-utáni Németország minden megnyilatkozását körülvette, előbb-utóbb minden országnak le kellene sorvadnia.

hosszat tarthatott a hajóút és amikor aztán Locarnóban partra szálltunk, már mind a hármunknak az volt a sejtése, hogy sikerül a Nyugat-Európa biztonságát veszélyeztető utolsó és legkomolyabb akadályát is elhárítani az utból. Ugy egyeztünk meg, hogy Németország majd belép a Népszövetségbe és ő is tagja lesz az európai államok kiengesztelő családjának. S abban a pillanatban úgy éreztük magunkat, mint három gondatlan kedvű

Lengyel mérnökök tanulmányi kirándulásra mennek Oroszországba

Varsó, október 13.

Csak a napokban esett szó arról a brassói mérnök-kongresszuson, hogy tanulmányi bizottságot kell kiküldeni Oroszországba és Olaszországba, hogy az ottani termelési rendszert és gazdasági berendezkedést tanulmányozzák. Varsói jelentés szerint a lengyel mérnökök már meg is valósították ezt a tervet, legalább is a Szovjetre vonatkozó részét. A lengyel mérnökök részvételével rendez Oroszországba. Ez alkalommal a helyszínen tanulmányozzák a szovjet ipar helyzetét és berendezését. Tervezték azt is, hogy állandó összeköttetést tartanak fenn az orosz mérnökökkel és ipari üzemek vezetőivel.

„Isten és Olaszország nevében...”

Ellenszegülés nélkül kell teljesítenie minden fasisztának a Duce parancsát

Róma, október 13.

November 5-én tartja meg ülését a fasiszta párt nagytanácsa, amelynek egyik igen fontos napirendi pontja lesz a párt új alapszabálytervezete. Ennek a tervezetnek szövegét már az olasz lapok is közlik s így került nyilvánosságra az az eszükformula, amelynek alapján a fasiszta párt minden tagjának hűséget kell fogadnia.

„Isten és Olaszország nevében esküszöm — hangzik a fasiszta eskü — hogy

a Duce parancsait ellenszegülés nélkül teljesítem s minden erőmmel, szükség esetén még vérem árán is szolgálom a fasiszta eszmét.”

Az alapszabályok szerint a jövőben a pártból kilépő fasisztát igen szigorúan megbüntetik és még a magánéletben is pellengérre állítják. Az ilyen párttagok ellen jogorvoslatnak helye nincsen s legfelo-s fokán a Duce is csak igen feltünő tévedés, vagy félreértés esetében dönthet.

A munkaszerződésről szóló törvény kimondja, hogy

Nem lehet csökkenteni a törvényes felmondási időt

Bukarest, október 13.

A parlament bezárásának napján került kihirdetésre a munkaszerződésekről szóló törvény módosítására szóló javaslat. A jelentősebb módosítások a következők:

A régi törvény 76-ik szakaszának rendelkezései nem érintik a alkalmazottnak azon szerzett jogait, amelyek őt a vállalat szemből megilletik, a vállalat megszűnésekor, mint például a nyugdíjat, vagy a letöltött évek alapján járó javadalmazásokat.

A 85-ik szakasz kibővül a következő szöveggel: „A munkaiügyi minisztérium kontesztáció esetén és eset-ről-esetre miniszteri határozattal megállapítja azoknak az alkalmazottnak a kategóriáit, amelyek az előbbi bekezdés rendelkezései alá esnek. A hivatalos lapban megjelent határozatok kötelezővé

válnak.

A 78-ik és 95-ik szakaszban megjelölt felmondási időket nem szállíthatók le és nem szüntethetők meg a felek akarata-ból, sem a munkaszerződés megszűnése előtt, sem utána.

A 104-ik szakasz második bekezdése a következő szöveggel cserélődik ki: Ugyancsak kollektív munkaszerződéseknak számítanak a békeltető tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvekben, vagy a munkakonfliktusok megoldását eredményező fakultatív döntőbírósi határozatokban foglalt megállapodások is. A kötelező döntő-bírósi határozatok, amelyeket az 1920 évi kollektív munkakonfliktusok szabá-lyozásáról szóló törvény 16-ik szakaszában felsorolt vállalatoknál keletkezett kollektív konfliktusokban hoztak meg, bírói ítéletnek tekinthetők, ilyenformán tehát felfolyamodással megtámadhatók a Semmitőszéknél a legfőbb Semmitőszék

BUDAPEST
Svábhegyi Szanatórium
subalpin (430 m.)
délétás
gyógyintézet,
már heti 140 P-től
tökéletes szanatóriumi el-látást nyújt orvosi felügyelettel, 5-6-szori étkezéssel, vízkurával, fűtéssel együtt.

gyermek. A javíthatatlan, álmodozó Briand, a polgáriassan deris Stresemann és én, aki ugyancsak átéreztem, milyen feladatok nehezdednek rám a németek és franciák kibékítése terén.

— Megmondhatná-e őszintén, hogyan vélekedik Briandról és Stresemannról?

A monokli mögött egyszerre elrövedezik a tekintete.

— Mindkettő sokkal közelebb van hozzám ma is, semminthogy teljes elfogulat-lansággal beszélhetnék róluk. Szegény Briand, a legjobb barátom volt! Strese-mann pedig csak úgy tiszteltem, mint államférfit, hanem meggyőződtem róla, hogy a háboru-utáni német politika meg-érlelője talpig derék, igazi jószívű em-ber volt. Bizony, ha élne még ma is a háboru-utáni kornak ez a két eminens alakja, nem volnánk abban a gazdasági nyo-moruságban, amelyben vagyunk.

— Hogyan látja Excellenciád a jövőt? Deris kacagással válaszol Sir Austen Chamberlain:

— Európa olyan jó jövő elé néz, amilyent csak megérdemel.

— S ha visszakérülne az ügyek élére? Jókedvűen, őszintén így szól:

— Hát mit tennék, én is csak várnék, mint ahogy ma mindenki csak arra les, hogy egyszer beálljon magától az eny-hülés...

Seidner Imre

szervezeti törvényében megállapított fel-tételek mellett.

A II., III. és IV. fejezetben előirt és az egyéni, csoportos, vagy kollektív munka-szerződésekre vonatkozó rendelkezések a mezőgazdaságban is alkalmazásra kerül-nek.

Megmentették a kény-szerleszállást végző világhírű német pilótát

Rangoon, október 13.

Jelentettük, hogy a világméretű uton lé-vő Gronau német repülőkapitány kényte-len volt leszállani az Indiai-óceánon. és életveszélyes helyzetében vészjeleket kül-dött szerte a világba. Ujabb hír szerint a „Caragola” angol gőzös megtalálta és kikötőbe vontatta Gronau hidroplánját. A vakmerő német pilóta most folytatja vi-lágméretű útját.

Ujból betörték a dévai róm. kath. templomba

Déva, október 13

Folyó hó 12-re virradó éjjelen, a dévai róm. kath. templomot ismételen betörtök lá togatták meg és pedig minden valószínű-ség szerint a korábbi tettes vagy tettesek Minthogy a betörő a toronyablakon át, a harangkötél segítségével távozott el a templomból, feltevés szerint ujból becu-katta magát a kóruson, ahonnan az elvá-gott harangkötélén érezkedett le a tem-plomba. Itt kísérletezett egy a falba épi-tett perselynek feltörésével, de mivel a betörőszerszámként használt gyertyatartó primitív eszköznek bizonyult ehhez, a munkát abbahagyva, feltört egy másik perselyt, melynek tartalmát kiürítette, vé-gül feltörte az oltárszekrényt is. Az ott talált áldozókelyhet ezuttal nem vitte el, hanem csupán megrongálta, miden való-színűség szerint a korábbi betörése alkal-mával magával vitt kelyhet mai napig se tudta értékesíteni és e ténykedésével csupán jelezni kívánta, hogy nem fél el-fogatásától. A dévai rendőrség ezuttal is bevezette a nyomozást.

OKT. 14
Astra Apolló
Meg kell nézni!
Minden olvasónak ajánlhatjuk
KAMERADSCHAFT

OKTÓBER 15.

Körséta a politika berkeiben

Jön az attrakció... A Titulescu-ügy kulisszái

Bukarest, október 13.

Szombatra itt lesz a nagy attrakció. Ma még a párisi Ritz Hotel-beli lakosztályában gondolkodik és töri az agyát, „hogyan fogja szólitani a rég nem látott Vajdát.”

A találkozás talán drámai, talán komikus, talán tragikomikus lesz. De nincs kizárva az sem, hogy egy olyan nagyvonalú diplomata-primadonna, mint Titulescu és egy olyan lágy-szívű politikus, mint Vajda, a viszontlátás emociójában egyszerűen összelelkeznek. És szent lesz a béke.

Lehet, hogy így lesz, lehet hogy másképp lesz. Míndenestre nehéz elképzelni...

★

Titulescu Európa legcsunyább, de legbájosabb diplomatája, bevonul a román helipolitikába. A Titulescu-legenda már amúgy is oszladozóban van... Most aztán jó helyre jön...

★

A Ritz hotel személyzete lábujjhegyen jár. Az első emelet balzsáryán van ó exellenciájának a lakosztálya. A hálószobától jobbra és balra, a felette és alatta levő szobákban senki sem lakhat, amíg ő Exellenciája ittartózkodik...

...ő-Exellenciája belép az étterembe. Az arcom felé fordulnak. Mindenki néma felállással üdvözlí. Igazi fejedelem; a diplomaták fejedeleme...

Ha utazik, csak külön vagonban teszi ezt. Vattával bélelt pizzában, a tubák-szelencével a kezében... És vagy a fülével van baja, vagy náthás, vagy fejfájósok kinezak...

Kínai arcvonások, ferde szemek, beteges arcszín, ezer apró ránc, de kifogástalan zakó, divatos nyakkendő, minden frissen vasalva...

★

Mit fog ez itt csinálni? Londonban csak a fix fizetése 240.000 lej volt havonta. Reprezentációs és egyéb költségeivel együtt 1 millió ment fel a havi jövedelme.

Bukarestben meg kell majd elégednie havi 35-40.000 lejjel.

★

Mint bomba, úgy hatott a fővárosra az Univerzál rendkívüli kiadása, amely hírül hozta, hogy Titulescu elfogadta a külügyi tárcát és bevonul a helipolitikába. Igaz, hogy a külpolitika irányítására, de mégis csak itt lesz az országban, a helipolitikai kán-kánok kíméletlen forgatagában.

Erre senki sem volt elkészülve. Hogy Vajda benyújtja lemondását és Titulescu foglalja helyét, lehetségesnek hittük, azt is, hogy Titulescu visszavonja lemondását, Londonban maradjon és Vajda végigcsinálja külpolitikai programját, azt se vontuk kétségbe. Arra is gondoltunk, hogy Titulescu végleg visszavonul, arról is szó volt, hogy a Népszövetség főtíkára lesz...

Senki sem hitte azonban, hogy ebből a káoszról kivezető út lehet egy Vajda-Titulescu kollaboráció.

A káoszról egy még nagyobb káoszba jutottunk.

Lehetséges volna, hogy mindaz, ami lezajlott, előre el lett volna rendezve, — úgy, mint azt Litvinov, a szovjet külügyi népbiztosa állította?

Nem, ez nem lehetséges. Ilyesmit fel tudunk tételni Titulescuról, a diplomatáról. de soha sem Vajdáról, az őszinteségről és nyíltságáról híres erdélyi urról.

Mi lehet tehát a kulisszák mögött?

Egyelőre még nem látunk tisztán ebben az ügyben. Senki sem lát benne tisztán. Talán maga Vajda sem, talán Titulescu is csak most kezd rájönni arra, hogy mindez csak egy félreértésből támadt.

Az ország közvéleménye körülbelül azt hiszi, hogy rossz tréfát üznek vele. A külföld kacag rajtunk...

★

Nagyon könnyen lehetséges, hogy a helyzet egy félreértésből alakult így. És talán éppen ez a félreértés fogja kivézető utra terelni a dolgokat. Hiszen Vajda miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatában ki is jelentette:

...én is engedek valamit, Titulescu is enged valamit és majd a közepeten valahogyan csak megegyezünk.

★

...Mert az bizonyos, hogy Vajda nem gondolta komolyan Titulescu meghívását. Sőt az utóbbi napok eseményei folytán, a Titulescu-interjú után, nemcsak Vajda, de az egész párt is azon volt, hogy szabaduljon a londoni követtől aki súlyos sértést követett el a külügy-miniszterrel, a kormánnyal és a párttal szemben.

Lehet, sőt valószínű, hogy Vajdának Titulescuhoz intézett meghívása nem volt egyéb konvencionális formaságnál. Szépségflasztróma, hogy kiadták az utját.

Am Titulescu — nem tudni, milyen okból — komolyan vette a meghívást és elfogadta a felajánlott külügyi tárcát, mint ahogy azt az egyik fővárosi lap karrikatúrája illusztrálta.

A karrikatúrán Vajda mutaja Maniunak Titulescu táviratát: „Felajánlott tárcát elfogadom stop Holnap indulok Bukarestbe Titulescu.”

— Mondtam, hogy ne ajánld folyton neki, mert a végén elfogadja, — szölt a fejét varázoló miniszterelnöknek Maniu.

Most aztán nem lehet visszatáncolni. Titulescu nem az az ember, akivel tréfákat lehet üzni.

A külföld, ha Romániáról beszél, Titulescut látja maga előtt. Ugyanaz ő Romániában, mint Benes Csehszlovákiában, Apponyi Magyarországon, vagy Briand volt Franciaországban. Titulescu Európának egyik legnépszerűbb

diplomataja, a Népszövetség kétszeresen volt elnöke. Titulescut nem lehet csak úgy egyszerűen elintézni.

Hogy vajjon Titulescu komolyan veszi-e azt, hogy Vajda külügyminisztere legyen, az más kérdés. Hiszük, hogy igen. És ebben az esetben a dolgok elsimulnak.

Ha viszont egyik oldalról sem veszik komolyan a dolgokat, akkor el lehetünk készülve arra, hogy rövidesen Goga lesz a miniszterelnök.

Nem hiszük mi sem komolyan, de hát mi a korlátlan lehetőségek országa vagyunk...

Hátszegi Ernő

A Papen-kormány semmibe veszi a nációkat

Berlin, október 13.

Tegnap ismét ülésezett a feloszlatott birodalmi gyűlés külügyi bizottsága. A kormány nem jelent meg a bizottság előtt. A bizottság erre belátta, hogy kár továbbra is neveltségessé tennie magát a további ülésszettel és határozatokkal, a melyeket a diktatura ugysem respektál. Kimondták, hogy a munkát bizonytalan időre elhalasztják. Előzőleg azonban határozati javaslatot hoztak, amelyben megbélyegzik Papenék külpolitikáját, főleg a lausannei és a genfi kudarc miatt. A német-nemzetiek és kommunisták kivételével az összes pártok képviselői megjelentek a gyűlésen és megszavazták a bizalmatlansági határozatot.

Tegnap a nemzeti szocialisták nagy nép-

gyűlést akartak tartani, amelynek vezérszónoka Goebbels, Hitler legnevesebb alvezére s állítólag utódja lett volna. A rendőrség azonban betiltotta a gyűlést azaz az indokolással, hogy elejét akarják venni az újabb zavargásoknak és „a lakosság felzúgásának”.

Ez a tilalom is élesen jellemzi a német helyzetben beállott fordulatot. A kormány valamikor suba alatt támogatta a nációkat, mert velük akarta megvalósítani a jobboldali diktatúrát. Miután ez a megbízhatóbb tábornoki vezetés alatt megvalósult, nincs tovább szükség a nemzeti-socialista demagógiára. A Papen-rezsim most már erősen lép fel a kegyvesztett és egyre inkább balra tolódó hitleristákkal szemben.

Buzával is fizetheti a mezőgazda adóját

... de amikor buza sincs?

Bukarest, október 13.

A pénzügyminisztérium azzal a gond lattal foglalkozik, hogy a tíz hektáron aluli mezőgazdáknak engedélyezi az adók buzában történő fizetését. A buzát a hadsereg használná fel és térítene ellenértékét a pénzügyminisztériumnak. A gazdáknak napi áron számítanak be a ter nényt.

Ez az adófizelési mód óriási könnyebbséget jelentene a kistermelőknek, de a jelentés nem bíztat azzal, hogy a törvénnyel megvalósítsák: csak annyit mond, hogy „a pénzügyminiszter most tanulmányozza a javaslat megvalósításának lehetőségeit.”

Szélhámos a rokkantak élén

Cetar16z1atták a kiseneyi IOV elnökéi

Kisenev, október 13.

Kisenevben már hosszabb idő óta működik egy egyesület, az ugynevezett IOV, amelynek elnöke a besszarábiai Gurie mitropolita, a vezetője pedig egy Radu Doicescu nevű férfi akiről most nem a leghízelgőbb dolgok derültek ki. Doicescu ugyanis az egyesület nevében több olyan üzletet csinált, ami miatt az ügyészség egy mást követték a feljelentések.

Az elmúlt vasárnap éppen nagy gyűlést hívott össze az IOV vezetősége s a gyűlésen úgy volt, hogy D. R. Joanitescu és Serdaru is részt vesznek. Ezeknek azonban idejekorán tudomásukra jutott Doicescu működése s így a részvételüket meg-

tagadták, egyben kérték az egész egyesület feloszlatását. Az ilfovi törvényszék a feloszlatást ki is mondta s Radu Doicescu ellen megindították az eljárást. Ekkor derült ki, hogy a fiatallembert már régóta körözik más városokban elkövetett nagyarányú szélhámosságokért.

Azok, akik a vasárnapi gyűlésre messze városokból eljöttek s az utat hiába tették meg, követelték, hogy Doicescu térítse vissza költségeiket. Eire az „igazgató” ur csuuya káromkodások közepette brutálisan kezdte az egész társaságot. Tévelykedésében azonban a rendőrség megakadályozta és letartóztatta. Doicescut Bukarestbe szállították.

A rendőrség leverte a belfasti munkáslázadást

Tankok, gépfegyverek, sortűzek

Belfast, október 13.

Az írországi Belfast városban szerdán reggel újból megkezdődött az utcai harc a munkásnegyed lakói és a karhatalmi osztagok között. A munkások nem törődtek azzal, hogy a hatóságok intézkedésére a rendőrséget és a katonaságot megerősítették, hanem a kétségbeesés elvakultságával vonultak ki ismét az utcára.

A szerda reggeli zavargások azzal kezdődtek, hogy az utcákra vonuló munkások a pékek és tejesek kocsijait megrohanták s pillanatok alatt ki is fosztották. A rendőrség közbelépett, de nem sok eredménnyel, mert a zavargók közáporral és

palackesővel fogadták a karhatalom embereit. Eire a rendőrsztagok gummibottal igyekeztek a munkásokat visszaszorítani, de a zavargó tömeg ellentállását az utcai harcok drasztikus fegyvere, a rendőri gummibot sem tudta megtörni. A rendőrök szorult helyzetükben fegyverhez nyultak és riasztó sortűzeket adtak a levegőbe. A munkások is visszatűzeltek s így mindkét részről többen sebesültek meg.

A belfasti rendőrfőnökség végül is 3000 rendőrt vezényelt a munkásnegyedbe, ahol barrikádok emelkedtek és nyújtottak oltalmat a munkásoknak. A 3000 fegyveres rendőr, a kivezényelt tankok és

könnyű páncélos autók ostromával szemben a munkások nem sokáig tarthatták magukat s a karhatalom rövid harc után a helyzet ura lett és arra kényszerítette a zavargókat, hogy a torlaszokat és barrikádokat rombolják le.

A hatóságok meggyőződése szerint a belfasti zavargásokat a kommunista izgatása szította fel annyira, hogy néhány napon keresztül az egész város csatátérképét mutatta az elkeseredett utcai harcok miatt.

Herriot az angol fővárosba érkezett

Amerikai—angol és francia tanácskozás Londonban

London, október 13.

Herriot szerdán délután Londonba érkezett. A pályaudvaron MacDonald és Simon külügyminiszter várták. Herriot kijelentette, hogy két napig marad Londonban. Csütörtökön reggel már meg is kezdte tárgyalásait az angol államférfiakkal. A Herriot tiszteletére rendezett díszbédén az amerikai leszerelési fődelegátus is megjelenik, ami annyit jelent, hogy a Herriot-MacDonald találkozás angol-francia-amerikai értekezletté bővül ki. A tárgyalásokról, amelyek döntő jelentőségűek lehetnek a leszerelés és német fegyverkezés kérdésében eddig semmilyen kommunikét sem adtak ki.

Averescu közeledik az uralkodóhoz

Bukarest, október 13.

A Mihai Viteazul-rend lovagjai november 8-án tartják meg évi nagygyűlésüket Színáján. A rend nagygyűlésének az ad különös érdekességet és politikai szempontból is pikanti-riát, hogy ezúttal megjelenik Averescu marsall is, aki éveken keresztül következetesen elkerülte a rend összejöveteleit, hogy ezzel is feltüntesse azt az ellentétet, amely közte és az uralkodó között fennáll. És ha most Averescu mégis megjelenik, annak csak az lehet a magyarázata, hogy a veterán ellenzéki vezér közeledni akar az uralkodóhoz.

„Jó tanácsok” egész sorozata

Takarékosságot ajánl a Népszövetség Magyarországnak

Genf, október 13.

A Népszövetség pénzügyi bizottsága ma vette tárgyalás alá a Magyarország helyzetéről szóló előadói jelentést. Az előterjesztés hangsúlyozza, hogy a magyar államnak további nagyszabású takarékos-sági intézkedéseket kell tennie, hogy a költségvetés egyensulya fel ne boruljon. Továbbá nagyon veszélyesnek tartja a jelentés, ha a kormány megvalósítaná a gazda-moratóriumot.

Ismeretlen tettes megverte Erdődy grófot, mert a gróf megjegyzéseket tett egy nőre

Budapest, október 13.

Szerdán éjszaka gróf Erdődy János betért az Eskü-téri Modern-bárba mulatni. A vidám hangulatban a fiatal gróf megjegyzéseket tett a közelben mulatozó társaság tagjaira. Az egyik különösen éles megjegyzés után, amely a társaságban ülő nőre vonatkozott, egy ott ülő férfi felugrott, karongagda a grófot és kicipelte az utcára. A meglepett arisztokrata nem tudott ellentállni az erőteljes testalkatú férfinak, aki beültette autójába és elszá-guldott vele. A kocszi záróra után tért vissza s a gróf összeverve, halálápadtan támolgott ki belőle, a merénylet pedig továbbragott. Mivel időközben a társaság többi tagjai is eltávoztak s a bár személyzete nem ismerte a bosszuálló férfit, kilétét nem tudták megállapítani. A gróf feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen személyes szabadság megsértése miatt.

Kormányválság Csehszlovákiában

Prága, október 13.

Beavatott körökből származó hírek szerint Csehszlovágiában belpolitikai válság van kitörőben. Udrzal miniszterelnök állítólag már ma benyújtja lemondását. Utódjául Malypetert, a képviselőház elnökét emlegetik.

Róm. kath.: Teréz sz. — Protestáns: Teréz. — Görög: Lucian vt. — Izraelita: 5695. Tisri 15. S. Szuk. — Napkelte: 6.18. — Napnyugta 17.15.

Papirkosár

Per pedes apostolorum...

Ez a szép latin mondás, a maga három szavával csak egyet jelent: az apostolok lován.

Valószínű, hogy abból az időből származik, amikor a középkori kereszténység sápadt és rideg aszkézisét kezdte felváltani a korai renaissance derűsebb és mosolygósabb életszemlélete. Dehát ez igazán nem fontos, mert ezzel most nem busítjuk magunkat és elhanyagoljuk azt a különben igen fontos körülményt, hogy ezt a találó elnevezést ki alkalmazta és mikor a gyalogszerrel hosszú utra induló, vagy messziségből érkező felebarátjára.

Csak úgy éppen eszünkbe jut az apostolok kétfős fogata, amikor olvassuk egy eldugott hírből a következő igen érdekes dolgot:

"Vasárnap kiállították Rómában az első püspöki pilótaigazolványt. Az igazolványt Msgr. Spellman bosztoni püspök szerezte meg, aki az elmúlt hetekben a bitoros-államtitkársághoz volt beosztva. Spellman püspök többek között arra is felhasználta római tartózkodását, hogy kiképezze magát a repülőgépezetben s Amerikába, mint kihegyezett pilóta tér vissza. Pilóta-lelkészek már régen vannak s Alaszkában már évek óta pilóta-lelkészek végzik a katolikus misszió nehéz munkáját. Püspök-pilóta azonban eddig még nem volt."

Hát most már az is van...

Nem csodálkozunk ezen, hiszen a repülőgép nagyon is hozzátartozik a XX. század profiljához és csak meghatalomtsággal kell gondolkodnunk Krisztus aláutasító földi szolgálata, akik a két évezreddel ezelőtt felröppent igével gépmadár szálnak embertől emberig...

Paulus, aki gyűlölettel a szívében ment Damaszkusz felé, hitetlen szívvel, felvértezve lábbal bandukolt, amikor teljes fényében megjelent előtte a Megfeszített és ajkáról csendült a számonkérő szózat: — Saul, Saul, miért üldözel engem?

És Saulus immár Paulusként, per pedes apostolorum — apostolként ért be a nagy, pogány városba...

Az ige Cezareába, Tarsusba, Antiókiába, Ciprusba, Makedóniába, Athénba, Miletoszba gyalogszerrel cammogott, a szó fizikai értelmében, holott úgy szállt és szárnyalt, hogy ahhoz képest az elektromos rezgések terjedése és a sztratoszférába kilőtt rakéták sebessége csigabán-szorgás.

De az az Ige — Ige volt és a mennyet adta itt a földön az embernek, akinek füle volt a hallásra és szeme a csodák látására.

Ma az Ige gépmadár szárnyán száll embertől emberig.

És az ember ma messzebb van az embertől, mint ama ciprusi Sergius Paulus prokonzul Istentől, aki egy világot tipró nagyhatalom tradíciói elől hajította megterő fejét a keresztváz alá.

Az Ige gépmadár száll, ha kell és elektromos rezgésekké szublimáltan száguld át az éter birodalmán anélkül, hogy a csillagok ragyogó birodalmát, hogy visszahulljon erre a nyomorult sártekére, ahol az ember messzebb van és idegenebb az embertől, mint két különálló naprendszer... Mint az apostolok szürke és fáradt lovai a büszkén szálló gépmadártól...

Mint az Iliászban...

Emlékezzünk-e még a német választási küzdelem bonyodalmaira, amikor azt hittük, hogy Hitler Adolf, derék náciával úgy átvészi a hatalmat, hogy csak úgy zug bele a német birodalom. Ez nem történt meg, mert a legfőbb barnaingesben nem volt meg az a forradalmi lendület, a mi egy nemzetmegpáltó hóshöz passzen-terebb lett volna, mint a kispolgári okum-lálgatás.

Igaz, egy csomó vér elcsurgott a német utcákon, de az csak olyan kortespasszió volt. A végső leszámolás, higyünk benne még csak ezután következik. Csak kissé hosszúra nyulik s ha a derék barnaingesek nem unják, hát a világ bizonyára unja. A ma krónikásának nincs meg az az anyagi türelme, mint az öreg Homérosznak, aki ki tudta várni, amíg öfélége Páris királyfi kupán méltóztatott vágni

Hektort, a trójai oroszslánt.

Pedig ez a német leszámolás ügye kezd már olyan Iliász-szerű hősi eposzá válni. Emlékszünk-e még kötelező olvasmányainkról azokra a nagy dumákra, azokra a választási kortesbeszédre, és hosszabb elme-futtatásokra, amiket Trója véres, de büszke falai előtt kivágtak egymásnak a harci dühtől toporzékoló ellenfelek?

Mert ha emlékezzünk, akkor lemondóan legyinthetünk. Nem új és cseppet sem eredeti az a gesztus, ahogyan a derék náciak kesztyűt hajítottak régi fegyverbarátjaiknak, a Hugenbergek fele német nemzetieknek. Ha volna köztünk az ő barátai, pártadalaikhoz, hát azt is mondhatnók világirodalmi plágium a szópárbajra való kihívás.

Göbbels dr. ugyanis, Hitler egyik jobbkeze levélben hívta fel Hugenberget urpártját, hogy küldje el egyik legjobb szónokát a nemzetiszocialista párt október 12-én megtartott nagygyűlésére, hadd beszélje ki magából a német megváltás igéit pontosan egy óra hosszat. Göbbels

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint enyhe, gyengén felhős idő várható.

— PANAIT ISTRATE KÖNYVE A VADLOTTAK PADJÁN. Budapestről jelentik: Több napig tartó és igen érdekes tárgyalás vette ma kezdetét a budapesti törvényszék Szemák tanácsa előtt. A vádlottakat, illetve Kádor könyvkiaót, Lantos könyvtérjesztőt és dr. Braun Soma fordítót, azzal vádolják, hogy közreműködtek abban, hogy Panait Istrati „A szovjet 1930-ban” című könyvét magyar nyelven forgalomba hozza. Már pedig ez a könyv nyílt ígatás a fennálló állam- és társadalmi rend ellen. A vádlottakat Nagy Emil volt igazságügyminiszter védi.

— A késelő testvérek agyonszúrták haragosukat. Déváról jelentik: Olariu Miron és öccse Todor tirnoviczai lakosok, egy táncmulatságon megpillantva régi haragos ellenfelüket, Russ Alexandru szülői legényt, minden előzetes szóváltás nélkül nekirohantak és össze-vissza szurkálták késeikkel. Russ több halálos kés-szúrást kapva, rövidesen meghalt, a gyilkosokat pedig a csendőrség letartóztatta.

— MEGHALT SOVÁNKA NÁNDOR, A HÍRES CIGÁNYPRIMÁS. Budapestről jelentik: A budapesti Kéthly szanatóriumban hosszas szenvedés után meghalt Sovánka Nándor, Magyarország egyik leghíresebb cigányprimása. Sovánkát a rádióból az egész világ ismerte és kedvelte. Temetése az összes rádió-cigányzenészek részvételével megy végbe.

— BEFUTOTTAK AZ ERDÉLYI KIRÁNDULÓK VONATAI BUDAPESTRE. Budapestről jelentik: Tegnap délután futottak be Budapestre a romániai kirándulók vonatai. Az aradi és bukaresti fél öt, a bánáti hét, a nagyvárad—kolozsvári fél nyolc órákor érkezett meg. A pályaudvaron hivatalos fogadtatás volt, azonfelül mintegy kétezer rokon és ismerős gyűlt össze az erdélyiek fogadására.

— MAGYAR UJSÁGÍRÓ ÉS SZÉKELY LÁNY HÁZASSÁGA GENFBEN. Ma délelőtt esküdött örök hűséget egymásnak a genfi anyakönyvi hivatalban Seidner Imre, a Brassói Lapok Erdélyből elszármazott kiváló munkatársa és a fiatal Szakách-Vajda Mária ugyancsak erdélyi származású székely leány. A fiatal párt házasságuk alkalmával nemcsak a genfi magyar kolónia, de a népszövetségi körök és a diplomácia számos előkelősége halmozta el szerencsekívánataival.

vizont azt kérte ennek ellenében, hogy ő csak egy félórát beszélhessen a hugenbergista táborban.

Említeni is felesleges, hogy a személyes biztosságot kölcsönösen garantálni kell a kiküldött szónokok, az ellenséges orosz-lánerembe önként betoppanó Dánielek személyi és életbiztonságát.

Hugenbergek elfogadták a kesztyűt. Szónokuk elmegy a barnaingesek táborába és eldörög harcias szózatát. Mint Ilion bevehetetlennek látszó falai alatt a válogatott bajnokok.

Hogy a rokonszenves Cyranóval, a nagyorru költővel és éleskardu költővel szójon, vajjon melyik döfi meg a másikat a verse végén.

Es ha már döfve lesz, akkor mikor?... Mert így már egészen unalmas hősi eposzá kezd válni a német versengés és e kor gyermeke nem szereti a hosszúlere felhígított epikát, amikor a történelem drámája kirobbanásig jutott.

Az Iliászban, hála Homérosznak, még elcsuszott... — fz —

— Huszonöt év az Ur szolgálatában. Demos Ferenc kézdimárkosfalvi református lelkész 25 éve gondozója a virágzó háromszékmegyei község kálvinista népének. E hosszú idő alatt végzett értékes munkásságával teljes mértékben kiérdemelte népe szeretetét és tiszteletét. A hálás hívek ennek most azzal kívánnak kifejezést adni, hogy október hó 23-án, vasárnap jubiláris ünnepséget rendeznek lelképásztóruk tiszteletére. Délelőtt 10 órákor ünnepi istentisztelet lesz, utána diszgyűlés, melyen Völöncs Miklós esperes fog elnökölni. A gyűlés után az üdvözlések következnek. Délután 4 órákor nőszövetségi biáliaóra, este 8 órákor műsoros estély

— GYILKOSSÁGERT TIZENÖT ÉV. A brassói ítélőtábla ma tárgyalta Busuioc Joan nagydudosi legény bűnügyét. Busuioc a múlt évben egy fejszecsapással megölte régi haragosát Vitean Nicolaet. Annakidején a törvényszék a gyilkost 10 évi fegyházbüntetésre ítélte. A tábla ma Cincinat Pavelescu ügyész vádbeszéde után Busuioc büntetését 15 évi fegyházra emelte.

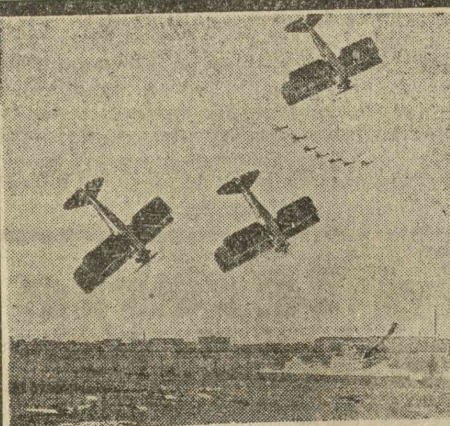
— BESTIALIS KOCNIS ÉS TARSAI MÉRNYILETET KÖVETEK EL EGY CSELEDELYN ELLEN. Konstancából jelentik: Megdöbbsent bestialitással elkövetett merénylet történt a városban. Iliescu Lelica 17 éves cseledeleant Cordos Joan bérkocsis sétálni hívta. Előzőleg azonban megállapodott tizenegy barátjával, akik a tengerpart egy megjelölt helyén gyülekeztek és vártak a prédára. A gyantlan leány megindult a sétára. A tengerpart mentén haladva, elérték a „három papucs” nevű dombhoz, leheveredtek a fübe és beszélgettek. Egyszerre a kocsis megragadta a leányt, zsebkendővel betömte a száját és erőszakot követett el rajta. Majd jelt adott barátainak, akik sorra odajöttek, kielégítették állati vágyukat az ájult leányon, azután elpárologtak. A leány nagynehezen magához tért és felvanszorgott a rendőrségre, ahol panaszt tett. Cordost letartóztatták, sikerült megállapítani azonfelül három bűntársa kiletét és őket is letartóztatni.

IDŐSZERŰ FENYEGETÉS.

— Mi jut eszébe, könyvelő ur? Fizetés-emelést? A mai időkből? Örüljön, hogy állása van. Örüljön egyáltalában annak, hogy él. Ha még egyszer megpróbál fizetés-emelést kérni, akkor, vegye tudomásul, — beveszem a vállalatomba társnak!

PÉNTEKEN, OKTÓBER 14-ÉN

A világ legnagyobb németül beszélő filmje

TÜBBSZÁZ REPÜLŐGÉP,
ZEPPELINEK,
LÉGI TÁMADÁS,
BOMBÁZÁS

PÉNTEKEN, OKTÓBER 14-ÉN
MUTATJA BE A BRASSÓI

ÉGI TITÁNOK
(WOLKENSTÜRME)

amelyet Amerika légi flottájának közreműködésével készítettek, példátlan világesemény

FORUM MOZGÓ

* Égi titánok (Bemutató a Forum-mozgóban). A Metro-filmgyár az Egyesült Államok kormányának hivatalos támogatásával elkészítette a világ legnagyobb repülőfilmjét, amelynek címe: Wolkenstürmer (Égi titánok.) Amerika légi hadseregének nagyrészt a film szolgálatába állította, hogy ezzel is dokumentálja a világ előtt, mit jelent Amerikának hadat üzeni. Így tehát nem csoda, hogy a film, amely példátlanul álló technika tökéletességét képvisel, miközben a jövő háborújának borzalmas rémképét vetíti előre a világ minden államát meghódította. A berlini sajtó felszisszent a film látán: ilvet háboruban és békében is csak Amerika tud nyújtani. Páris is elémult, Japán pedig sovárgó szemekkel gyönyörködött a filmben, imperiálista álmait beteljesülésre gondolva. A németül beszélő amerikai filmkolosszus, amely az IAR brassói repülőgépgyár technikai személyzete előtt tegnap mutatott be a Forum-mozgó, olyan alkotás, amelyre még nem volt példa. A Zeppelin harca a természet elemeivel küzdő repülőgépekkel, megrázó háborús jelenetek, bombával, zuhanással a tengeren ég és víz között meg egy mély emberi tragédia, amely a film szűzségét alkotja.

— Negyvenéves papi jubileum. Tudósítónk jelenti: Lőrinczy Dénes tordai unitárius esperes az elmúlt vasárnapon lelkészi működésének 40 éves jubileumát ünnepelte. Ez alkalomból az egyház az ünnepelt tiszteletére lélekemelően szép ünnepséget rendezett, amelyen részt vett a város egész magyarsága, mert az ünnepelt élénk közéleti tevékenységet is fejtett ki. Az ünnepségek sorát diszkozyűlés nyitotta meg, amelyet ünnepi istentisztelet követett. Ezután a jubiláló esperes a tisztelgő küldöttségeket fogadta, amelyek sorában ott voltak a politikai hatóságok és a magyar felekezeteken és testületeken kívüli a város számos román felekezetet is. Tisztelegések után közeled, majd délután templomi műsoros estély volt. Az ünnepségeket a régi unitárius gimnáziumban rendezett rendezetlenség zárta be.

* Orvosí hir. Dr. Salusinszky Jenő szülésznőgyógyász, urológus rendelőjét áthelyezte Voevodul Mihai (Kolostor) utca 1 szám alá. Rendel 11—12, 3—5 és 6—8 óráig.

— BICSKÁZOTT EGY LEGÉNY. Csikszeredai tudósítónk jelenti: Kajtár Gergely csikmadarasi és Kajcsa Vilmos csikdánfalvi legények évek óta haragban voltak. Néhány nappal ezelőtt Kajtár elhatározta, hogy ellenfelével véglegesen leszámol. Átment Dánfalvára s ott, az egyik kapu alatt megbujva, leste ellen-ségét. Amikor Kajtsa elhaladt előtte, nyitott bicskával rohant rá és összeszurkálta. Kajtár Vilmost a csendőrség bekísérték a csikszeredai ügyészség fogházába, Kajtsát pedig kórházba szállították.

— PORULJART KISUSTOSOK. Csikszeredai tudósítónk jelenti: A csikszeredai ügyészséghez a múlt hónapban 200 feljelentés érkezett be arról, hogy a falvakban pálinkát főznek. A titkos pálinkafőzőket tettenérés után jelentették fel. A szeszfőzőkre magas pénzbírság, esetleg fogházbüntetés is vár.

— A brassói római katolikus nőgyelet ifjúsági szakosztálya a Leányklub, október 15-én este fél 9 órai kezdettel műsoros táncestélyt rendez a római katolikus főgimnázium rajztermében. Az estély műsorán zene- és énekszámok, vídám egyfelvonások szerepelnek. A rendezőség ezen az uton is meghívja az érdeklődőket a mulatságos és szórakoztató táncestélyre.

* Őszi élet a budapesti Svábhegyi Szanatóriumban. A ragvógó verőfényes nap-sütésben fürdő Svábhegyi Szanatóriumban egyáltalán nem vehető észre az u. n. saison-morte. A csodálatos, erdőkoszorúta hegyen fekvő pompás Szanatórium ma is tele van a legelőkelőbb publikummal, akik élvezik a sanatóriumi kellemes életet és vidám szórakozás közben találják meg a gyógyulást, pihenést. Az őszi-téli szezonra, a Budapesten fel-lépő internacionális jellegű művészvilág több kiválósága részére foglaltak le szobát. Így a pesti tartózkodásuk alatt a Svábhegyi Szanatóriumban fognak lakni: Chavelier, Saljapin, Jean Kiepur, Nemeth Mária, Elisabeth Rethberg. Azonkívül számos előjegyzés van Jugoszláviából, Csehszlovákiából és Erdélyből. A Svábhegyi Szanatórium, mely ma Európának egyik legmodernebb, legtökéletesebb diétájú klimatikus gyógyhelye, le-mérsékelt áraival, a jó polgári publikum számára is hozzáférhető lett. Ma a Svábhegyi Szanatórium hasonló nivóju ausztriai sanatóriumoknál 30 százalékkal, a német sanatóriumoknál 30—50 százalékkal olcsóbb. A Svábhegyi Szanatórium mindössze 12 percnnyire fekszik Budapest centrumától és így a Szanatórium lakói kiélvezhetik egy világáros minden kulturáját, szépségét és ragvogatását.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága halottunk Lámm Ferenc elhalálása alkalmával részvételüket nyilvá-nították, ezután mond köszönetet a mélyen sujtott gvászoló család.

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

8

„Hétfőn is reggelig mulatott magával...” Persze, az már igazán véletlen, hogy hétfőn történt a tragédia. Hát lehetséges-e, hogy ilyen apró véletleneken muladjék az ember élete? Mondjuk, a bíróság elé állították ezt az öreg asszonyt. A bíró ott ül az emelvényen, fekete talár van rajta és alóla néha kicsillog a vérvörös bélés.

— Tegye a kezét a szívére Frankné és esküdjék meg a tulvilági boldogságára, a mi Urunkra, Jézus Krisztusra, hogy igazat és csakis az igazat vallja! Frankné ijedten teszi ki a száraz mellére és a másik keze úgy reszket, hogy a jegyző a komoly helyzet ellenére is belekuncog az írásába. Jaj, tekintetes bíró ur, ne kényszerítsen arra, hogy igazat és csakis az igazat valljam, mert ebben az esetben vérpadra küldik az író urat, aki pedig már hat éve lakik nálam és úgy szeretem, mintha a saját fiam volna.

Benéztem a Hessler-kávéházba, nem találtam meg Telgét, onnan átmentem a Romanisch-kávéházba. Már az utcáról megláttam, ott ült a nagy utcai ablak mellett. Látszott az arcán, hogy semmit sem lát meg az utcai forgalomból. De vajjon, ha én vagyok az ő helyében, másképpen viselkedtem volna-e? A szemem párhuzamosan a semmibe meredtek. De sokat adtam volna, ha e percben a gondolataiban olvasni tudok!

Amikor leültem az asztalhoz, möhön felém nyújtotta a kezét.

— Tud valamit? Beszéljen... Van valami újabb hír?

Lemondóan legyintettem.

— Már majdnem egy hete, hogy eltűnt — kezdte rekedt hangon — és, ha hétfő óta még nem került elő, akkor... én már lemondok arról, hogy valaha még látni fogom. Csak azt csodálom, hogy még nem örültem meg... Mit gondol, mi történhetett vele?

— Meggyilkolták!

Szárason, brutálisan odavettem neki ezt a szót. Én már annyit hallottam ezt a végzetes kifejezést, annyszor kellett már nekem is kimondanom és annyit mondták előttem, hogy rámnézve ennek a szónak már elvesztett az átütőereje. De én magam is megijedtem, amikor Telge arcán e szó hatását megláttam. Nagy, tágra meredt szemekkel nézett rám. Néhány pillanatig csak a szeme fehérségét láttam. Azt hittem, idegsokkot kapott, a fejét legálább egy félpercen keresztül bicgeltette.

— Maga megőrült! — nyögte, amikor végre szóhoz jutott.

Mosolyogtam magamban.

— Ohó, kedves barátom, tessék kikölködni az elefántcsontvárból. Neked is meg kell tanulnod ezt a szót, ahogy én is megtanultam. De várjál csak, majd akkor fordul a szemed, ha a gyász szótár többi szavai is felvonulnak: az eltűnt holttest... Mit gondol, talán kégyilkosság? Elásták, vagy feldarabolták a hullát? Hát miért kell csak nekem hozzá szoknom ezekhez a szörnyű szavakhoz?

— Hát mi történhetett vele? — tettem fel újra a kérdést — sajnos, ha ennyi idő alatt nem adott magáról életjelet, akkor fel kell tételeznünk, hogy igenis meggyilkolták. Valaki elcsalta magával és végrehajtotta a büntényt... Hol volna különben?

Telge meredt szemekkel figyelt minden szavamra.

— De miért gyilkolták volna meg? Csak bűnös, rossz fantáziájú ember tételje fel ezt az irtózatot, sötét dolgot. Arra miért nem gondol, hogy talán fogva tartja valaki? Vagy itt van a legkézenfekvőbb gondolat: súlyos betegen fekszik valahol, talán elütötte egy autó és most kórházban, valahol eszméletlenül fekszik... Igen... igen... Már nagyon sok olyan esetet hallottam, hogy emberek a szerencsétlenség után elvesztették énjüket... Az illető nem tudott magáról, nem tudta megmondani saját nevét, teljesen elvesztette kapcsolatát a múltjával. Csak nemrégiben is hallottam egy ilyen esetet. Uri-lány volt az is, még beszélni is elfelejtett.

Mindent, mindent előről kellett megtanulnia, mint egy négy éves gyermeknek. Most képzelje el, hogy az a szegény lány valahol él, anélkül, hogy még csak sejtene is lenne róla, hogy egy öreg ember és egy öreg asszony szívére várják és megfellebbeztek róla és magáról, mindnyájukról, még a saját nevét sem tudja és... Hát miért kell mindjárt a halálra gondolni, miért mondja ki ezt a rettenetes szót, hogy...

— Csak mondja ki egész bátran, előbb utóbb magának is meg kell tanulnia...

—... hogy meggyilkolták?

— Nos, én rövidebben fogok magának válaszolni, ahogy maga feltette nekem a kérdést. Hogy miért kell feltételeznünk a gyilkosságot? Mert már napok óta az egész város rendőrsége hiába keresi és a legügyesebb rendőrkopó, a hírneves Petics külön megbízást kapott és idáig teljesen hiába nyomozott utána. Végigkutatják az összes kórházakat, beszéltek minden soffőrrel, végigjárták a kliniká-

kat. Hígyje el, ha ez a lány még élt volna, akkor a berlini rendőrség tudná róla. Mit ártassuk magunkat? Kroner Elzát meggyilkolták! Berlin a világ harmadik nagyvárosa, belendezett már egyszer berlini rendőrség bünyűgyi statisztikájába? Tudja-e, hogy ebben a városban egy év alatt nyolcezer ember hal meg erőszakos halállal? Nos, most az egyszer benünkint is megérintett a statisztika halálos szellője.

Sokáig csend volt közöttünk.

— Voltam a lakásán, azt hittem, hogy otthon találom. Nem volt valami különösebb dolgom magával, csak egy kicsit szerettem volna elbeszélgetni. Frankné meséli, hogy maga mostanában nagyon szorgalmas; regényt ír.

— Regényt? — legyintett bosszusan. — Dolgozni próbálok. Bele akarok emetkezni a munkába. El akarom felejtetni önmagamról. Ha az írás sem maradt volna meg nekem, akkor egyenesen főbe löttem magamat. Eskiűszöm, hogy már eddig is háromszor volt kezemben a revolver, de anyámra gondoltam.

Benyúlt a hátsó nadrágzsebébe és megcsillant a kezében egy feketére oxidált revolver csőve.

— Maga tényleg örült, tegye el ezt a revolvert.

Megint hosszas csend volt közöttük. (Folytatása következik)

A felkelő nap országa valamit forral

Éjjel-nappal dolgoznak a japán lőszer- és fegyvergyárak

Az Egyesült-Államoknak résen kell állnia — írják az amerikai lapok

London, október 13.

Ideérkezett jelentések szerint a tokiói kormány újabb tízezer főnyi, legmodernebbül felszerelt katonaságot indított utnak a mandzsúriai harctérre a Mukdent fenyegető kínai szabadcsapatok ellen.

Az angol lapok azonban hangsúlyozzák, hogy a Japánból érkező hírek és bizalmas információk szerint az egész országban olyan lázzal folyik a háborús készülődés, amely felülmulja egy Kína elleni harc szükségleteit. A hadiszergyárak éjjel-nappal dolgoznak, hihetetlen összegű hadihiteleket szavaznak meg és új lőszerraktárakat építenek, mert már nincs hol felhalmozni a rengeteg municiót. Az angol sajtó lázasan találgatja, hogy kinek szólnak a nagyarányú készülődések? Szovjetországnak, vagy Amerikának? Vagy az egész fehér fajnak, a

melynek itélőszéke, a genfi Népszövetség vitassza teszt Japán véren szerzett jogát Mandzsúria felett?

Az angol lapok ismét a közelgő világháború veszélyéről írnak, amelynek kirombbanását a távolkeleti konfliktus idézi elő.

Tokiói lapjelentések szerint a japán államférfiak azt hangoztatják, hogy Amerika és Szovjetország olyan lázasan fegyverkeznek, hogy Japán kénytelen intézkedéseket tenni az öt fenyegető háborus veszély elhárítására.

New-yorki hírek szerint az izgalom átterjedt az amerikai sajtóra is. Az Egyesült Államoknak készen kell állniuk — írják a lapok — mert elkérülhetetlen, hogy bele ne keverjék a háboruba, amelyet a távolkeleti konfliktus világméretben rövidesen kirombban.

100 milliárd darab a világ évi tojástermelése

Kanadában eszik a legtöbb tojást

A baromfi- és tojásfogyasztás a háború óta világszerte óriási mértékben emelkedett. Az Egyesült Államok tyúkállománya az 1915. évi 280 millió drból 1950-ban 469 millióra, Angliáé 48 millióról 76 millióra, Kanadáé 30 millióról 62 millióra emelkedett. Hasonló az emelkedés a többi országoknál is. A tojástermelés emelkedése a tyúkállomány létszámának emelkedését is felülmulja, mivel az évi átlag a nemesítési eljárás folytán lényegesen emelkedett, például Kanadában az évi tojástermelése egy egy tyúknak 1921-ben még csak 78 darab volt, 1929-ben már 95 darab. Németország ugyanezen évben 80, Angliáé 100, Belgiumé 110 darab.

A dán és holland tenyésztők elérték már az évi 150-160 darabos átlagot.

Ami a tojásfogyasztást illeti, ebben Kanadában vezet 340 darabos évi fejtággal, míg Irországhban az átlagfogyasztás fejénként 266, az Egyesült-Államokban 250 darabot tesz ki.

Az európai államok átlagfogyasztása lényegesen alacsonyabb. Angliáé évi 143, Csehszlovákiáé pedig csak 94, legkisebb tojásfogyasztás Finnországban, 31 darab. Legnagyobb tojástermelő országok a világon Kína és Amerika 30-30 milliárd darabbal, Oroszország 10 milliárd darabbal, Németország 5,4 milliárd darabbal, a többi államok termelése már 1-3 milliárd között váltakozik. Kanada, Anglia, Olaszország és Lengyelország évi termelése egyenként 3 milliárd körül, Belgium, Hollandia és Japáné 2 milliárd körül.

Sport

Összeállították a román válogatottat

Bukarest, október 13.

Vasárnap kerül sorra Romániának ezévi utolsó nemzetközi labdarugómerkőzése, melyet a Közép-európai Amatőr Kupáért játszik Ausztria amatőr-válogatottja ellen.

Románia ezuttal nehéz feladat előtt áll. Meisl Hugó, az osztrák labdarugás vezére kijelentette, hogy szerepelteti azokat az osztrák amatőröket is, akik professzionista csapatban játszanak s így rendkívül erős lesz a román csapat ellenfele.

A román válogatott csapatot a vasárnap mutatott formák alapján állították össze és nagyjában megfelel a tegnapi számunkban közölt együttesnek. Változás a jobbszárnyon történt, ahol Chiroiu helyett Gain fog halfolni, szélsőt pedig Glanczmann helyett Bindea játszik.

A végső összeállítás a következő volt:

Czinczer

Bulzan Albu

Gain Steinbach—Vogl! Moravetz Bindea Kovács Rónay Bodola Kucsik.

A válogatóbizottság ezuttal sem vette figyelembe azokat a támadásokat, amelyek a szélsőségesen sovinszta sajtó részéről érték és ezuttal is hét kisebbségi s négy román játékost állított a válogatottba, nagyon helyesen csupán a tudást véve alapul.

A Steinbach-ügy még nem végződött be. A multikori vereség után a kitűnő középfedezet kijelentette, hogy többé nem játszik a válogatottban. Ezt az álláspontját most is fenntartja, sőt azt is kijelentette, hogy ha el is tilták a játéktól makacssága miatt, még akkor sem áll a válogatott csapat rendelkezésére. Így aztán

kénytelenek voltak a szövetség vezetői mindent elkövetni. Vogl szabadságolási ügyében, mely végre sikerrel végződött s így Linzben Vogl fog játszani

A románok ellen új osztrák csapat áll ki

Bécs, október 13.

Az osztrák szövetség tegnap a Vacker-pályán tartott próbamerkőzés alapján összeállította a románok ellen játszó válogatott csapatot, melynek érdekessége az, hogy a Budapesten 8:1 arányú vereséget szenvedett gráziakból álló régi csapatból egyetlen egy ember se került bele. A csapat a következő:

Varga

Hammerschmidt, Schaffelhoffer

Belan, Mettner, Kreen,

Gurtner, Proksch, Thalhammer, Fuchsberger, Pokorny.

A mérkőzést a csehszlovák Zenisek bíró vezeti le.

A vasárnapi válogatott mérkőzésen kívül a csapat még egy mérkőzést játszik szétán, Grázban, Északi liga válogatott néven, Sztíria válogatottja ellen, ez a csapat a következő felállításban szerepel:

Püllök

Bulzan, Albu

Chiroiu, Gain, Moravetz,

Bindea, Sepi, Rónay, Bodola Surlașiu.

Románia Athénben a harmadik helyre szorult

Athén, október 13.

A Balkán-olimpia második napján a kalapács- és diszkoszhajítás volt soron. Románia reprezentánsai gyengén szerepeltek s a pontozásban emiatt egy hellyel hátrább kerültek. Meglepo Havaletz gyenge szereplése, aki még a harmadik helyre sem került, holott tavaly első volt s az idei versenyeken állandóan 40-42 métereket dobott.

Részletes eredmények a következők:

Kalapácshajítás: 1. Kojic jugoszláv 46.86 m. Balkán-rekord! 2. Gáspár jugoszláv, 3. Bodea román.

Diszkoszvetés: 1. Sylas görög 42.08 m. Görög rekord! 2. Kleut jugoszláv, 3. Gantseff bulgár.

A pontverseny állása a következő: 1. Görögország 47 pont, 2. Jugoszlávia 32 pont, 3. Románia 25 pont, 4. Törökország 9 pont, 5. Bulgária 7 pont.

A román teniszezők győztek Athénben

Athén, október 13.

A Balkán-olimpia tenniszversenye nagy számú sikert hozott. A két számból álló verseny négy számát a románok nyerték meg s ezzel verték a legerősebb ellenfelet, Görögországot 4:3 arányban. Meglepetés a görög hölgyek jó szereplése.

Lenos görög Zissovits Lenkét 7:5, 6:4 Golescut pedig 6:1, 6:4 arányban verte. — Cambell Golescut 4:6, 8:6, 6:4 arányban verte, viszont vereséget szenvedett Zissovitsól 7:5, 6:4 arányban. A női párosban Domania győz 7:5, 8:6, arányban.

A férfi egyben Poulieff verte Staliost 8:6, 4:6, 6:2, 6:4 arányban. Réti pedig Ballit 6:4, 4:6, 7:5, 7:5 arányban. A párosban a román pár győz 6:4, 8:6, 4:6 arányban. A vegyespárosban dönt el a mérkőzés. Románia győzött 2:6, 6:0, 8:6 arányban.

† Kapós a magyar vízipólócsapat. A magyar válogatott vízipóló csapat, amely Los Angelesben elnyerte a világbajnoki címet, egymásután kapja a meghívásokat. A jugoszlávok, angolok, olaszok, csehek, németek meghívása után most Marokkóból érkezett levél, melyben afrikai túrára hívják. A MUSZ valószínűleg elfogadja a meghívást.

† Magyar-román boxmérkőzés Temesvárt. Tudósítónk jelenti: Magyarország és Románia amatőr ökölvívói november 26-án Temesvárt válogatott versenyen találkoznak. A román szövetség november elején fogja kiválogatni reprezentánsait.

† A bukaresti botrány epilógusa. Mint ismeretes, a vasárnapi CFR—Gloria CFR mérkőzésen botrány tört ki. A közönség a pályára tódult és a mérkőzés egy félóraig szünetelt. A Nemzetközi Bajnokság bizottsága tegnap este foglalkozott az ügyvel és bünyűnek találta a botrány felidézésében Albu válogatott hátvédét s emiatt nyolc napra eltiltotta a játéktól, a rendező CFR egyesületet pedig 2000 lej pénzbüntetésre ítélte.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

Ma utoljára:

Hazatérés

a Irontról

ilj. Douglas Fairbanks és Rose Hobart

L. Z. OLDAT

Elsőrangú
tánciskola

Brassó,

Vár utca 110.

Őszi tanfolyamok október 15-én megnyitja.

Tanít: divatos salontáncot a legeslegújabb és elegáns distingált stílusban — Mozaikművészetet, karakteres nemzeti-táncot. Professzionisták- és tournier-táncosoknak speciális kurzus

OKTÁBER 15.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25%o engedmény. Allást keresőknek 25%o kedvezmény.

Vétel-eladás

Egy családi ház építésére alkalmas építési telek, közel a város központjához, megvételre keresetlik. Cim: „Kert” jellege alatt a lap kiadójában. 19548

1 drb. 60 lóerős gőzturbina eladó. Cim: 19572 szám alatt a brassói kiadóban.

Tölgy ebédli új, eladó Benedek Dénes asztalosnál, Brassó, Katalin-utca 45. 19570

Villanygenerátort 3 frázist, 220—380 voltost 50 periódusú, 10—15 kilowattost keresek. Villanytelep, Săcueni, Iud. Bihor. 19568

ELADÓ új konyha SPARFELDT. Erdéklődni Jorga-sor 4. II. Dr. Holdengraber. 19567

Allást nyer

Masamódleány azonnal felvétel. „Chic de Paris” fiók, Brassó, Mihail Weiss 5. 19562

SZIJGYARTÓ segéd fiatal, keresetlik. Cim: 19565 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

21 éves, három nyelvet beszélő urileány házvezetőnek elmenni. Hauer Lily, Nucet, Iud. Sibiu. 19573

Ismert tervező egy bécsi vezető köztársasági, igazgatói, vagy művezetői állást keres Romániában. Kereskedelmi képzet. Elsőrangú szakértő és szervező. Cim: Fred Osterdaal, Wien IV. Phorugasse 5. 19571

Lakás

Kiadó egy szoba, konyha nov. 1-től. Hosszu-utca 205. 19555

Vegyes

Havadiné tánciskoláját a Gewerbeverein nagyertermében pénteken és kedden tartja, este nyolctól. 19569

IDECESSÉC és ÜSZTÖNÉLET

Irta: Dr. FELD MANN S. ideg orvos. — II. kiadás. 140 oldal. Ara 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

ATHENAEUM KIADÁS

32 LEJES REGÉNYEK

JEAN FAYARD

SZERETNI — GYÖTRELEM

Egy mai kaméliás hölgy regénye — az 1932 évi Goncourt-díj nyertese. 224 oldal.

SZEDERKÉNYI ANNA

FELSZABADULTAK

Egy asszony megragadó regénye, vergődő korunk legizőbb problémái 200 oldal.

KÖRMENDI FERENC

IND. 7¹⁵ VIA BODENBACH

Egy kalandos utazás története A budapesti kalandírójának szenzációs regénye 218 oldal (Pósta küldésnél a portóval drágább)

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvostályában

Das

Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungs-jahr 1874) ist die politisch führende Stimme der deutschen Volksgemeinschaft in Rumänien. Das beste Nachrichtenblatt und das werbekräftigste Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes Hermannstadt-Sibiu (Rumänien) Königin Mariastraße 25.

Grätzer:

Fejtorna

Miniszterek és kereskedősegédek, tábornokok és hivatalosok, egyetemi hallgatók és gimnazisták, előkelő urikisasszonyok és varlányok, világhírű művészek és kis színzövendékek, írók és íróknő egyformán szórakoznak

című k. nyvvel 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvény, 350 elmesport, sakk, optika, hibakép, rejtvény, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ara 90.— postai küldéssel 100 — wánvétellel 115 — lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában.

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz.

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tésztáskönyv, többszáz recepttel. Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túsor csuszától a legfinomabb torták, krémek és pafak készítéséhez. Összeállította KRÉKNÉ Liber Etelka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ara 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Brassói Lapok Könyvostályája, Brassó.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Braşov (Brassó). Károlykirály-utca 56—58. szám. — Telefon: 82.

Fiókiadóhivatalok: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza, igazgató). — Marosvásárhely, Piaţa Regele Ferdinand (Főter) 53. Benjámin Árpád és Bernáth Ernő. — Temesvár, Arad- és Krassószörényvármegyék: Némethy Gábor (Temesvár, I. Str. Lovonici 5. Telefon: 1711).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. MEGBIZOTTAK. Arad: Kozma Hugó (Bulev. Regele Ferdinand, Boros Béni-tér 62). — Bukarest: Dán Dániel és Gerő Sándor — Dés: Vadász Bogdán (Str. Caragiale No. 5. — Kolozsvár: Dénes József (Strada N. Curches 3, volt Vár-utca). — Lugos: Tóth Gyula. — Nagyszeben: Szigetváry László (Strada Turnului 13). — Nagyvárad: Szabó László (Strada Constantin 2). — Udvarhely megye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31. — Szilágy-somlyó: Hesperin Ernő. — Torda: Dénes József Str. Regele Ferdinand 25.

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

Őszi ültetéshez

Nagy készlet elsőosztályú gyümölcsfákban (abból 15000 drb. Jonathan). Sétányfák és különféle faiskolai cikkek olcsó árban kaphatók.

Gazdasági Tanintézet Faiskolája, Mediaş. — Telefon 104.

A szállítás októberben kezdődik. Árjegyzék ingyen.

Akar

husz évvel fiatalabb lenni?

akkor szíveleje meg azokat a tanácsokat, melyeket

Dr. KÁLDOR MIKLÓS, szanat. főorvos nyújt Önnek

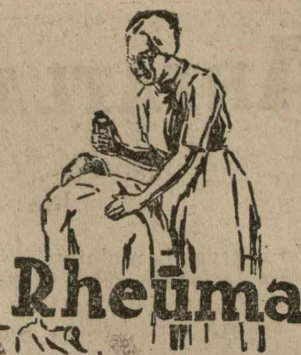
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

c. művében.

Az emberi szervezet. — Öröklődés. — A magyar faj öröklött tulajdonságai. — Mik a vér mirigyek. — Fáradtság, testi, szellemi kimerülés. — A szív kifáradása. — Érelmeszesedés. — Vérnyomás. — A „változás” tünete és oka. — Mit tehetünk a fiatalosság megtartása érdekében — Táplálkozás. — A túl bőséges táplálkozás — A rágás. — A koplás. — Gandhi. — Mik a vitaminok. — Alkohol, kávé, tea, dohány. — Álom, levegő, nap. — Megöregedni és fiatalnak maradni. — Ara csak Lei 102.—

Vidékre portó 10, utánvétellel 16 lejjel több Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában.

Rheuma

Esős napok, nedves ruha, nedves éjő, megannyi veszély. Meghűlés, vértolulás, rheuma, ischias. Mindenünk fáj, mellünk elszorul, fül-dokunk. Enyhítsük hamar ezt a rossz érzést. Kenjünk mellünk Sloan's Liniment-et. Melegít, a congestiót, megszűnteti a fájdalmat.

SLOAN'S LINIMENT

Egy üveg ára 75 Lei.— megöli a fájdalmat

Hogyan éljen a szivbajos ember?

Gyakorlati tanácsadó a

szivbaj, vérnyomás, érelmeszesedés,

különböző megnyilvánulásaiban szenvedők részére.

Irta:

Bodon Károly dr. egyet. magántanár

Ara 88 lej.

Brassói Lapok Könyvostályája

Sertést hizlalni

„PROVENDEINE-val”

A földmivelésügyi és állami javak miniszteriuma mellé beosztott általános állategész-ségügyi igazgatóság kedvező kísérleteket tett a Belgiumból most Romániába importált

„PROVENDEINE-VAL”

és az alanti súlytáblázat szerinti kedvező eredményt érte el. A konstancai Palas tenyésztésben igen előnyös eredmények mutatkoztak, amennyiben az alanti táblázatból látható, egy „Provendeine”-vel táplált malac 16 nap alatt 6 (hat) kilóval többet gyarapodott, mint a többi kísérleti malacok, melyek nem tápláltattak „Provendeine” hozzáadásával.

Magától értetődik, hogy minél tovább tart a „Provendeine”-vel való kezelés, annál nagyobb méreteket vesz azon malacok, vagy disznók hizása, amelyek ezen pótlékkal tápláltattak. Egy malacnak „Provendeine”-vel való táplálásához naponta 2 evőkanál szükséges, ami naponta csak Lei 2.50-be kerül, összesen 40.— Lei a 16 napi hizalási idő alatt és mivel az állat ezen idő alatt hat kilóval jobban hizik, mint azok, amelyek nem „Provendeine”-vel lettek etetve, a hus-többletet legkevesebb 120.— Leibe számítva, a hizónként elért tiszta nyereség minimálisan 80.— Lei a 16 nap alatt.

Ennélfogva minden tenyésztő kötelessége, hogy sertéseit „Provendeine”-vel etesse, lévén a világon az egyedüli fűszer, amely rohamosan hizalja a sertéseket és megóvja a fertőző betegségektől.

OERIA PALAS CONSTANŢA, 1932 február 2

PROVENDEINE VAL

Engedélyezve a Mezőgazdasági és Gazdasági Miniszterium állatvédő és Egészségügyi osztályától 48467 4/III 1930 szám alatt.

A kiszámítás biztos sikerrel jár

KIMUTATÁS

A háromhónapos malacok testsúlya gyakorlatilag

Sex	Test súlya kilogrammonként				Megjegyzések
	2 febr.	7 febr.	12 febr.	18 febr.	
Kanocska	30.250	31.550	36.980	39.050	{ 1) Fejenként a provendeineből 3 kanál-lal többet eszik minden darab naponta Nem »Provendeine»-val (egyszerű étel) etc.ve
Kocácska	26.500	28.600	31.860	32.900	
Kanocska	32.600	33.000	34.600	35.950	
Kocácska	26.300	29.800	30.000	30.100	

1) Az adag ugyanaz volt mindeneknek 4 (négy) 1 (egy) kgr. keverék és 1 (egy) kgr. kukorica minden drb.-nak naponta

Intézeti főnök, Egészségügyi igazgató, Dr. N. TEODORESCU

Egyetlen kísérlet és meg fogunk győződni deine”-t és ha nem találják ezen gyártmányt ezen gyártmány hatásáról. rendes szállítójuknál, úgy kérjük a következő címhez fordulni:

AGENT GENERAL PENTRU ROMANIA MARE

SOC. AN. „SOROBEL”

Bukarest, Cal. Văcăreşti 161. Telefon 3-0533.

és küldjenek egyuttal Lei 75.— póstaútalvány egy 700 grammos csomagot küldhessünk, nyon az áruért és szállítási költségeikért, hogy mely egy sertés részére 30 napig elegendő.